EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 22.9.2021.
COM(2021) 596 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EKONOMIKAS UN FINANŠU KOMITEJAI UN NODARBINĀTĪBAS KOMITEJAI

Ziņojums par Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2020/672 14. pantu

SURE: pēc viena gada

KOPSAVILKUMS

Jauns instruments, kas ātri izveidots, lai reaģētu uz pandēmijas sociālekonomisko ietekmi

Šis ir otrais pusgada ziņojums par Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*). Tajā atspoguļoti līdzšinējie pasākumi un instrumenta izmantošana un analizēta tā sociālekonomiskā ietekme. *SURE* ir krīzes instruments 100 miljardu EUR apmērā, kuru Eiropas Savienība (ES) izveidojusi, lai palīdzētu dalībvalstīm aizsargāt darbvietas un strādājošo ienākumus Covid-19 pandēmijas kontekstā. *SURE* ir arī spēcīgs ES dalībvalstu solidaritātes apliecinājums — visas dalībvalstis vienojās nodrošināt Eiropas Savienībai divpusējas garantijas, lai ES varētu ar ļoti izdevīgiem nosacījumiem aizņemties tirgos *SURE* aizdevumu finansēšanai.

Instrumenta īstenošana noritēja ātri un netraucēti. Komisija kā daļu no ES sākotnējiem pasākumiem reaģēšanai uz pandēmiju 2020. gada 2. aprīlī ierosināja *SURE* regulu, kuru Padome pieņēma 2020. gada 19. maijā. Finansējums 100 miljardu EUR apmērā bija pieejams, sākot no 2020. gada 22. septembra, pēc tam, kad visas dalībvalstis bija parakstījušas garantijas līgumus. Komisija paātrināja instrumenta īstenošanu, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm. Lielākā daļa piešķirtās finansiālās palīdzības tika izmaksāta vien septiņu mēnešu laikā no 2020. gada oktobra līdz 2021. gada maijam. 2021. gada jūnijā *SURE* ieguva Eiropas Ombuda 2021. gada Labas pārvaldības balvu kategorijā "*Izcilība pilsoņiem svarīgu pakalpojumu sniegšanā*".

ES pirmo reizi emitēja sociālās ietekmes obligācijas ar mērķi finansēt *SURE* finansiālo palīdzību dalībvalstīm. Papildus *SURE* regulas prasību izpildei šis ziņojums sniedz attiecīgo informāciju saskaņā ar ES *SURE* sociālās ietekmes obligāciju satvaru, jo īpaši par *SURE* ieņēmumu sadali, izdevumu veidu un *SURE* ietekmi. Tas arī apstiprina, ka *SURE* līdzekļu izlietojums bija labi saskaņots ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Apjomīga līdzekļu izmantošana, kas turpinājusi pieaugt kopš pirmā pusgada ziņojuma

Dalībvalstu pieprasījums pēc finansiālās palīdzības *SURE* ietvaros ir bijis spēcīgs, tostarp 2021. gada pirmajā pusē. Kopš instrumenta ieviešanas vairāk nekā 94 % no kopējā finansējuma 100 miljardu EUR apmērā Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, ir piešķīrusi 19 dalībvalstīm. 2021. gada martā pēc *SURE* pirmā pusgada ziņojuma sagatavošanas finansiālā palīdzība saskaņā ar *SURE* tika piešķirta Igaunijai. Pēc atkārtota pandēmijas uzliesmojuma sešas dalībvalstis, kuras jau saņem *SURE* līdzekļus (Beļģija, Grieķija, Kipra, Latvija, Lietuva un Malta), 2021. gada marta vidū iesniedza papildu jaunus pieprasījumus papildu līdzekļiem. Šos pieprasījumus pēc papildu finanšu līdzekļiem kopumā 3,7 miljardu EUR apmērā ātri izskatīja Komisija un apstiprināja Padome (attiecīgi marta beigās un aprīļa vidū).

Komisija ar kompensējošu aizdevumu starpniecību dalībvalstīm jau ir izmaksājusi 95 % no kopējās Padomes piešķirtās *SURE* finansiālās palīdzības, pamatojoties uz ES obligāciju emitēšanu. Pēc pirmā pusgada ziņojuma laikā no 2021. gada marta līdz maijam Komisija ES vārdā veiksmīgi emitēja papildu *SURE* sociālās ietekmes obligācijas 36 miljardu EUR apmērā. Ieguldītāju interese saglabājās liela par spīti sarežģītākiem tirgus apstākļiem salīdzinājumā ar 2020. gadu un 2021. gada sākumu. Tā joprojām nodrošināja izdevīgus cenas noteikšanas

nosacījumus. 2021. gada 9. martā Komisija piekto reizi veiksmīgi emitēja *SURE* obligācijas 9 miljardu EUR apmērā. Sestā *SURE* obligāciju emisija, ko Komisija veica 2021. gada 23. martā, sastāvēja no diviem laidieniem ar kopējo vērtību 13 miljardi EUR. Septītā *SURE* obligāciju emisija vairāk nekā 14,1 miljarda EUR vērtībā tika veiksmīgi īstenota 2021. gada 18. maijā. Minēto trīs Komisijas veikto emisiju laikā iegūtie līdzekļi tika izmaksāti dalībvalstīm pēc piecām darba dienām. Izmaksas dalībvalstīm vidējais termiņš ir 14,5 gadi, kas nepārsniedz 15 gadus, kā noteikts Padomes īstenošanas lēmumos.

SURE izmantošana saņēmējās dalībvalstīs

Aplēsts, ka *SURE* instruments 2020. gadā atbalstījis aptuveni 31 miljonu cilvēku un 2,5 miljonus uzņēmumu. Tas ir vairāk nekā viena ceturtdaļa no visiem nodarbinātajiem saņēmējās dalībvalstīs. Konkrētāk, *SURE* 2020. gadā atbalstīja aptuveni 22,5 miljonus darba ņēmēju un 8,5 miljonus pašnodarbinātu personu, uz kuriem attiecās saīsināta darbalaika shēmas un līdzīgi pasākumi.

Kopējie publiskie izdevumi pasākumiem, kuri tiesīgi saņemt *SURE* atbalstu, ir ievērojami pieauguši kopš pirmā ziņojuma. Saskaņā ar saņēmēju dalībvalstu aktualizētajiem ziņojumiem tagad paredzams, ka publiskie izdevumi sasniegs 114 miljardus EUR, kas pārsniedz 94 miljardus, ko efektīvi atbalsta *SURE*. Tas izceļ *SURE* atbalsttiesīgo pasākumu būtiskumu, raugoties no dalībvalstu perspektīvas.

Saskaņā ar dalībvalstu sniegtajiem ziņojumiem plānotie izdevumi ir tikai 10 % no kopējiem izdevumiem *SURE* atbalstītajiem pasākumiem. Tas jāsalīdzina ar 20 % pirmajā pusgada ziņojumā 2020. gada martā un 54 % — 2020. gada augustā, kad 17 dalībvalstis pieteicās *SURE* atbalstam.

16 no 19 dalībvalstīm, kuras saņem atbalstu no *SURE*, to ir izmantojušas, lai palīdzētu finansēt saīsināta darbalaika shēmas. 2021. gada pirmajā pusē daudzas dalībvalstis, kurām sniegts *SURE* atbalsts, pagarināja savas saīsināta darbalaika shēmas nolūkā reaģēt uz jauniem pandēmijas viļņiem. Sešas dalībvalstis, kuras 2021. gada sākumā pieprasīja papildu līdzekļus no *SURE*, ir vai nu mainījušas struktūru shēmām, kas jau saņem *SURE* līdzekļus, vai izveidojušas jaunus pasākumus. Sākot no 2021. gada augusta, lielākā daļa dalībvalstu, kuras izmantoja *SURE* instrumentu saīsināta darbalaika shēmu finansēšanai, vēl nav pakāpeniski izbeigušas atbalstu, taču dažas dalībvalstis jau ir pārstājušas izmantot saīsināta darbalaika shēmas.

Vairāk nekā pusi no *SURE* ietvaros sniegtās finansiālās palīdzības kopējās summas dalībvalstis izmantoja saīsināta darbalaika shēmu atbalstam. Vairāk nekā 40 % tika izmantoti līdzīgu pasākumu atbalstam, tostarp gandrīz viena trešdaļa pašnodarbinātām personām paredzētiem pasākumiem, tikai 5 % tika piešķirti ar veselību saistītiem pasākumiem, apstiprinot to "blakus kārtas" būtību saskaņā ar *SURE* regulu.

Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, var secināt, ka lielākajā daļā no tām *SURE* ietvaros piešķirtās finansiālās palīdzības apgūšanas līmenis, šķiet, ir augsts. Apgūšanas līmeni ciešāk uzraudzīs trīs dalībvalstīs, kuru pašlaik paziņotie plānotie publiskie izdevumi ir mazāki nekā *SURE* ietvaros piešķirtā summa, bet kuras ir arī paudušas apņēmību

atrisināt iespējamās problēmas. Apgūšanas līmenis potenciāli ir zems vienā dalībvalstī, kurā atveseļošana ir spēcīgāka nekā gaidīts.

SURE ietekmes pirmais novērtējums

Valstu darba tirgus pasākumi ar *SURE* atbalstu 2020. gadā, iespējams, ir samazinājuši bezdarba līmeni par gandrīz 1,5 miljoniem cilvēku. Tas panākts, paturot darbiniekus uzņēmumos un saglabājot pašnodarbinātu personu darbību. Tas arī izskaidro, kāpēc bezdarba līmeņa pieaugums 2020. gadā saņēmējās dalībvalstīs bija nenozīmīgs un izteikti mērenāks nekā globālās finanšu krīzes laikā par spīti tam, ka 2020. gadā IKP samazinājums bija ievērojamāks.

Tas savukārt ir būtisks nosacījums spēcīgas ekonomikas atlabšanas prognozei 2021. gadam. Pieejamā darbaspēka saiknes ar uzņēmumiem saglabāšana arī ir palīdzējusi sekmēt ātru atveseļošanu 2021. gadā, vienlaikus, iespējams, papildinot lēnāku, taču nepieciešamu pielāgošanos vissmagāk skartajās nozarēs vai nozarēs, kurās ietekme būs ilgstoša. Tā rezultātā paredzams, ka vidējais IKP samazinājums pēdējo divu gadu laikā būs zemāks nekā globālās finanšu krīzes pirmajos divos gados pieredzētais.

Finansiālā palīdzība ar *SURE* starpniecību ir radījusi arī ievērojamus budžeta ietaupījumus 8,2 miljardu EUR apmērā uz saņēmēju dalībvalstu procentu maksājumiem. Šis skaitlis ir pieaudzis kopš pirmā pusgada ziņojuma trīs papildu izmaksu dēļ. Minētie ietaupījumi ir attiecināmi uz ES piedāvātajiem izdevīgajiem aizņēmuma nosacījumiem un aizdevumu ilgo vidējo termiņu: gandrīz 15 gadi.

SURE instrumentu pamatojošu ārkārtas apstākļu saglabāšanās

Nenoteiktība attiecībā uz ekonomikas prognozi joprojām ir augsta, lai gan riski kopumā ir līdzsvaroti. ES mērķis — vakcinēt 70 % no pieaugušajiem iedzīvotājiem līdz vasaras beigām — tika sasniegts. Turklāt ekonomikas atveseļošana ir pastiprinājusies, Eiropas ekonomikas īstermiņa prognoze tagad ir pozitīvāka nekā 2021. gada pavasarī. Tomēr SARS-CoV-2 delta variants ir ātri izplatījies, un vakcinācijas kampaņu progress dažās valstīs palēninās.

Atveseļošanai nepieciešams, lai fiskālā politika pakāpeniski pārietu no tādiem ārkārtas palīdzības pagaidu risinājumiem kā *SURE* uz mērķtiecīgākiem un tālredzīgākiem atveseļošanas pasākumiem. Tas ietvertu aktīvu darba tirgus politiku saskaņā ar Komisijas ieteikumu par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (*EASE*)[1]. Tajā pašā laikā gandrīz 6 miljardi EUR joprojām ir pieejami *SURE* ietvaros līdz 2022. gada beigām, kurus iespējams izmantot, lai turpinātu risināt nopietnus ekonomikas traucējumus, kurus izraisījusi Covid-19 pandēmija.

[1] https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en

IEVADS

Šis ir otrais pusgada ziņojums par Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*). *SURE* instrumentu Eiropas Savienība (ES) izveidoja 2020. gada maijā nolūkā palīdzēt dalībvalstīm aizsargāt strādājošo darbvietas un ienākumus Covid-19 pandēmijas laikā[2]. Tas nodrošina pieprasītājām dalībvalstīm Savienības finansiālo palīdzību, piedāvājot aizdevumus ar izdevīgiem nosacījumiem. *SURE* ietvaros pieejama finansiālā palīdzība līdz 100 miljardiem EUR nolūkā palīdzēt finansēt dalībvalstu saīsināta darbalaika shēmas vai līdzīgus pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt darba ņēmējus un pašnodarbinātas personas, un — blakus kārtā — ar veselību saistītus pasākumus, jo īpaši darba vietā. 2021. gada jūnijā *SURE* ieguva Eiropas Ombuda 2021. gada Labas pārvaldības balvu kategorijā "*Izcilība pilsoņiem svarīgu pakalpojumu sniegšanā*".

Šis pusgada ziņojums ir juridisks pienākums. To pieņēmusi Eiropas Komisija (turpmāk "Komisija") saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2020/672 (*SURE* regula)[3] 14. pantu nolūkā izpildīt savu pienākumu sniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un finanšu komitejai (EFK) un Nodarbinātības komitejai[4]. Nākamais ziņojums jāsagatavo līdz 2022. gada marta beigām. Termiņš informācijas saņemšanai, lai to iekļautu šajā ziņojumā, bija 2021. gada jūnija beigas dalībvalstu ziņojumiem un 2021. gada septembra sākums — epidemioloģiskajiem un ekonomiskajiem datiem.

Apskatot *SURE* galvenos sasniegumus līdz 2021. gada augustam, šis ziņojums kopumā apstiprina pirmajā ziņojumā pausto pozitīvo novērtējumu. Turpmāk rezumēti galvenie konstatējumi:

- aplēsts, ka 2020. gadā *SURE* atbalstu guvuši aptuveni 31 miljons cilvēku un 2,5 miljoni uzņēmumu;
- valstu darba tirgus pasākumi ar *SURE* atbalstu 2020. gadā palīdzējuši novērst bezdarbu gandrīz 1,5 miljoniem cilvēku;
- 19 dalībvalstis ir pieprasījušas un saņēmušas finansiālu palīdzību *SURE* ietvaros;
- sešām no šīm dalībvalstīm Padome 2021. gada aprīlī piešķīra papildu atbalstu;
- vairāk nekā 94 miljardi EUR tikuši piešķirti, un gandrīz 90 miljardi EUR ir izmaksāti;
- vairāk nekā pusi no *SURE* ietvaros saņemtās finansiālās palīdzības dalībvalstis izmantoja saīsināta darbalaika shēmu atbalstam un vairāk nekā 40 % — līdzīgu pasākumu atbalstam, tostarp gandrīz vienu trešdaļu — pašnodarbinātām personām paredzētiem

[2] *SURE* instruments atbilst Komisijas 2019.–2024. gada politiskajām pamatnostādnēm, kurās ierosināta Bezdarba Eiropā pārapdrošināšanas shēma ar mērķi aizsargāt Eiropas iedzīvotājus un samazināt spiedienu uz publiskajām finansēm ārēju satricinājumu laikā. Pēc Covid-19 vīrusa uzliesmojuma Eiropā tas tika izveidots, 2020. gada 19. maijā pieņemot Padomes Regulu (ES) 2020/672, kas pamatojās uz Komisijas 2020. gada 2. aprīļa priekšlikumu.

[3] Padomes Regula (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 159, 20.5.2020.,1. lpp., (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0672&from=EN).

[4] Saskaņā ar regulas 14. pantu Komisija ziņo par finansiālās palīdzības izmantošanu, tostarp par summām, kas vēl nav samaksātas, un par piemērojamo atmaksāšanas grafiku saskaņā ar *SURE*, kā arī par to ārkārtas apstākļu saglabāšanos, kas pamato *SURE* regulas piemērošanu (Covid-19 pandēmija).

pasākumiem, tikai 5 % tika piešķirti ar veselību saistītiem pasākumiem, kuri ir "blakus kārtas" saskaņā ar *SURE* regulu;

- *SURE* ietvaros piešķirtās finansiālās palīdzības apgūšanas līmenis, šķiet, ir augsts, izņemot vienu dalībvalsti, un tiek cieši uzraudzīts divās citās dalībvalstīs[5];
- aplēsts, ka kopumā dalībvalstis ietaupījušas 8,2 miljardus EUR uz procentu maksājumiem;
- pēc papildu līdzekļu piešķiršanas līdz 2022. gada beigām *SURE* ietvaros joprojām ir pieejami gandrīz 6 miljardi EUR, kurus varētu izmantot, lai turpinātu risināt nopietnus ekonomikas traucējumus, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija.

Šajā ziņojumā atjaunināta pirmajā pusgada ziņojumā par *SURE* iekļautā informācija un dažās jomās paplašināta analīze. Tas ietver institucionālos notikumus kopš pirmajā ziņojumā aptvertā laikposma beigām (2021. gada 26. februāris), ieskaitot finansiālās palīdzības piešķiršanu Igaunijai un papildu atbalsta piešķiršanu sešām dalībvalstīm pēc to attiecīga pieprasījuma. Ziņojumā iekļauta informācija par pēdējām trīs līdzekļu izmaksām kopš minētā datuma. Tajā atjaunināta pirmajā ziņojumā sniegtā analīze, jo īpaši par dalībvalstu publiskajiem izdevumiem, uz kuriem attiecas *SURE* (pamatojoties uz dalībvalstu 2021. gada jūnijā sniegtajiem aktualizētajiem ziņojumiem), un *SURE* ietekmes novērtēšanu (pamatojoties uz jaunākajiem makroekonomiskajiem un finanšu datiem). Ziņojumā sniegtā analīze ir arī ievērojami paplašināta attiecībā uz darba ņēmēju / pašnodarbinātu personu un uzņēmumu aptveri.

Šajā ziņojumā izklāstīta *SURE* instrumenta izmantošana līdz šim un apskatīta tā sociālekonomiskā ietekme. Ziņojumam ir piecas iedaļas. I iedaļā aprakstīta dalībvalstīm piešķirtā finansiālā palīdzība, tostarp izmaksātās summas un vēl nesamaksātās summas, un attiecīgie atmaksāšanas grafiki. II iedaļā rezumēti dalībvalstu kopējie publiskie izdevumi valstu pasākumiem, kurus atbalsta *SURE*[6]. Pirmajā ziņojumā sniegtā sākotnējā analīze par *SURE* ietekmi atjaunināta un paplašināta III iedaļā, ieskaitot izmaiņas bezdarba līmeņos un *SURE* radītos dalībvalstu ietaupījumus uz procentu maksājumiem. IV iedaļā apspriesti apstākļi, kas pamato *SURE* turpināšanu, proti, aizvien pastāvošā pandēmijas ietekme. V iedaļā sniegts attiecīgais ziņojums saskaņā ar 2.4. iedaļu ES *SURE* sociālās ietekmes obligāciju satvarā, kas iestrādāts šajā ziņojumā[7].

I. *SURE* IETVAROS PIEŠĶIRTĀS FINANSIĀLĀS PALĪDZĪBAS IZMANTOŠANA: PIEŠĶIRTĀS UN IZMAKSĀTĀS SUMMAS UN CITI FINANŠU ASPEKTI

1.1. Pārskats par saņēmējām dalībvalstīm, piešķirtajām summām un vēl nesamaksātajām summām

[5] Apgūšana šeit definēta kā pakāpe, kādā dalībvalsts izmanto Padomes piešķirto finansējumu atbalsttiesīgiem pasākumiem.

[6] I un II iedaļa attiecas uz *SURE* ietvaros piešķirtās finansiālās palīdzības izmantošanu saskaņā ar *SURE* regulas 14. panta 1. punktu.

[7] https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/eu-borrowing-activities/eu-sure-social-bond-framework_en.

Vēl viena dalībvalsts, proti, Igaunija, pieprasīja *SURE* finansiālo palīdzību 2021. gada februārī. Padome piešķīra finansiālo palīdzību 2021. gada 22. martā, pamatojoties uz Komisijas 2021. gada 26. februāra priekšlikumu[8]. Līdz ar to kopējais saņēmēju dalībvalstu skaits ir 19.

Pēc atkārtota pandēmijas uzliesmojuma sešas dalībvalstis, kas jau saņem atbalstu no *SURE*, 2021. gada pirmajā ceturksnī pieprasīja papildu finansiālo palīdzību *SURE* ietvaros. 2021. gada martā Beļģija, Grieķija, Kipra, Latvija, Lietuva un Malta pieprasīja līdzekļus papildus sākotnējām summām, kuras Padome tām piešķīra 2020. gadā.

1. tabula. Pārskats par *SURE* ietvaros piešķirto atbalstu (EUR)

Dalībvalsts	*Kopējā piešķirtā summa**	*No tās papildu līdzekļi*	*Izmaksātā summa**	*Summa, kas vēl nav samaksāta*
Beļģija	8 197 530 000	394 150 000	8 197 000 000	0
Bulgārija	511 000 000	0	511 000 000	0
Kipra	603 770 000	124 700 000	603 000 000	0
Čehija	2 000 000 000	0	2 000 000 000	0
Grieķija	5 265 000 000	2 537 000 000	5 265 000 000	0
Spānija	21 324 820 449	0	21 324 000 000	0
Horvātija	1 020 600 000	0	1 020 000 000	0
Itālija	27 438 486 464	0	27 438 000 000	0
Lietuva	957 260 000	354 950 000	957 000 000	0
Latvija	305 200 000	112 500 000	305 000 000	0
Malta	420 817 000	177 185 000	420 000 000	0
Polija	11 236 693 087	0	8 236 000 000	3 000 000 000
Portugāle	5 934 462 488	0	5 411 000 000	523 000 000
Rumānija	4 099 244 587	0	3 000 000 000	1 099 000 000
Slovēnija	1 113 670 000	0	1 113 000 000	0
Slovākija	630 883 600	0	630 000 000	0
Ungārija	504 330 000	0	504 000 000	0
Īrija	2 473 887 900	0	2 473 000 000	0
Igaunija	230 000 000	0	230 000 000	0
Kopā	**94 267 655 575**	**3 700 485 000**	**89 637 000 000**	**4 622 000 000**

*Veicot līdzekļu izmaksas, piešķirtās summas operatīvos nolūkos tika noapaļotas uz leju.

Pieprasījumi pēc papildu līdzekļiem tika ātri apstrādāti. Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada 30. martā izdoto priekšlikumu, Padome 23. aprīlī attiecīgajām sešām dalībvalstīm piešķīra papildu finansiālo atbalstu[9,10,11,12,13,14]. Minētie papildu līdzekļi kopā bija

[8] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/513 (2021. gada 22. marts), ar ko Igaunijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 103, 24.3.2021., 6. lpp.

[9] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/681 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1342, ar ko Beļģijas Karalistei saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 144, 27.4.2021., 24. lpp.

[10] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/680 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1344, ar ko Kipras Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 144, 27.4.2021., 19. lpp.

[11] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/679 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1346, ar ko Grieķijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 144, 27.4.2021., 16. lpp.

3,7 miljardi EUR, tādējādi kopumā piešķirtās *SURE* finansiālās palīdzības summa sasniedza gandrīz 94,3 miljardus EUR (skatīt 1. tabulu).

1.2. Līdzekļu izmaksa un piemērojamais atmaksāšanas grafiks

Laikā no 2021. gada marta līdz maijam Komisija ES vārdā veiksmīgi emitēja papildu *SURE* sociālās ietekmes obligācijas 36 miljardu EUR apmērā. Ieguldītāju interese saglabājās liela, visās emisijās ieguldītāju pieprasījums pēc obligācijām sešas līdz deviņas reizes pārsniedza piedāvājumu par spīti sarežģītākiem tirgus apstākļiem salīdzinājumā ar 2021. gada sākumu. Tas joprojām nodrošināja izdevīgus cenas noteikšanas nosacījumus.

Piekto *SURE* obligāciju emisiju 9 miljardu EUR vērtībā Komisija veiksmīgi īstenoja 2021. gada 9. martā. 15 gadu sociālās ietekmes obligācijas tika emitētas paaugstinātas tirgus nestabilitātes laikā, tomēr to cena bija tolaik primārajos tirgos pastāvošo cenu diapazona zemākajā līmenī, un uzdevumu grāmatas kopējā vērtība bija 86 miljardi EUR. Komisijas iegūtie līdzekļi tika izmaksāti septiņām dalībvalstīm 2021. gada 16. martā.

Sestā *SURE* obligāciju emisija, ko Komisija veica 2021. gada 23. martā, sastāvēja no diviem laidieniem ar kopējo vērtību 13 miljardi EUR. Tā ietvēra 8 miljardus EUR, kuru termiņš ir 2026. gada marts, un 5 miljardus EUR, kuru termiņš ir 2046. gada maijs. Kopējā uzdevumu grāmata sasniedza 86,5 miljardus EUR. 2021. gada 30. martā līdzekļi tika izmaksāti sešām dalībvalstīm.

Septītā *SURE* obligāciju emisija vairāk nekā 14,1 miljarda EUR vērtībā tika veiksmīgi īstenota 2021. gada 18. maijā. Šiem diviem laidieniem ir arī divi atšķirīgi termiņi: 8,137 miljardi EUR, kuru termiņš ir 2029. gada jūlijs, un 6 miljardi EUR, kuru termiņš ir 2047. gada janvāris. Par spīti ilgstošam tirgus nestabilitātes laikposmam attiecībā uz euro kursu ieguldītāju interese par minēto darījumu bija liela, pieprasījums bija attiecīgi vairāk nekā 51 miljards EUR un 37 miljardi EUR. Līdzekļi tika izmaksāti 12 dalībvalstīm, tostarp pirmo reizi Bulgārijai un Igaunijai, 2021. gada 25. maijā.

Līdz 2021. gada augusta beigām 19 dalībvalstīm bija izmaksāta *SURE* finansiālā palīdzība gandrīz 90 miljardu EUR apmērā. Tas veido 95 % no kopējās *SURE* finansiālās palīdzības, ko Padome piešķīrusi dalībvalstīm. Atlikušo līdzekļu izmaksa ir atlikta pēc attiecīgo dalībvalstu pieprasījuma. Sīkāka informācija par *SURE* darījumiem un līdzekļu izmaksu dalībvalstīm ir atspoguļota A2. un A3. tabulā pielikumā.

---

[12] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/678 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1350, ar ko Lietuvas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 144, 27.4.2021., 12. lpp.

[13] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/677 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1351, ar ko Latvijas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 144, 27.4.2021., 7. lpp.

[14] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2021/676 (2021. gada 23. aprīlis), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1352, ar ko Maltas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma, OV L 44, 27.4.2021., 3. lpp.

Izmaksas dalībvalstīm vidējais termiņš ir 14,5 gadi, kas nepārsniedz 15 gadus, kā noteikts attiecīgajos Padomes īstenošanas lēmumos. Informācija par pamatsummas un procentu atmaksāšanas grafiku ir atspoguļota 2. tabulā.

2. tabula. ES *SURE* neatmaksāto aizdevumu atmaksāšanas grafiks

Kalendārais gads	Pamatsumma	Procenti	*SURE* kopā
2021		35 480 000	35 480 000
2022		111 110 000	111 110 000
2023		122 500 000	122 500 000
2024		122 500 000	122 500 000
2025	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2026	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2027		122 500 000	122 500 000
2028	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2029	8 137 000 000	122 500 000	8 259 500 000
2030	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2031		122 500 000	122 500 000
2032		122 500 000	122 500 000
2033		122 500 000	122 500 000
2034		122 500 000	122 500 000
2035	8 500 000 000	122 500 000	8 622 500 000
2036	9 000 000 000	122 500 000	9 122 500 000
2037		104 500 000	104 500 000
2038		104 500 000	104 500 000
2039		104 500 000	104 500 000
2040	7 000 000 000	104 500 000	7 104 500 000
2041		97 500 000	97 500 000
2042		97 500 000	97 500 000
2043		97 500 000	97 500 000
2044		97 500 000	97 500 000
2045		97 500 000	97 500 000
2046	5 000 000 000	97 500 000	5 097 500 000
2047	6 000 000 000	75 000 000	6 075 000 000
2048		30 000 000	30 000 000
2049		30 000 000	30 000 000
2050	10 000 000 000	30 000 000	10 030 000 000
Kopā	**89 637 000 000**	**3 029 590 000**	**92 666 590 000**

II. *SURE* INSTRUMENTA IZMANTOŠANA: PUBLISKIE IZDEVUMI UN VALSTU PASĀKUMI, UZ KURIEM ATTIECAS *SURE*

Šajā iedaļā galvenā uzmanība vērsta uz instrumenta politikas izmantošanu. Konkrētāk, tajā rezumēti to dalībvalstu publiskie izdevumi, kuras saņem vai ir tiesīgas saņemt *SURE* atbalstu, un valstu pasākumu raksturs. Tajā arī norādīts *SURE* atbalstīto pasākumu aptvērums attiecībā uz darba ņēmējiem un uzņēmumiem.

2.1. Faktiskie un plānotie publiskie izdevumi ar SURE atbalstu

2.1.1. Atbalsttiesīgiem pasākumiem paredzēto publisko izdevumu uzraudzība

Saņēmēju dalībvalstu aktualizētajos ziņojumos sniegto informāciju izmanto *SURE* ietvaros piešķirtās finansiālās palīdzības plānotās un faktiskās izmantošanas uzraudzībā[15]. Ziņojumos jāsniedz informācija par publisko izdevumu paredzēšanu pasākumiem, uz kuriem attiecas *SURE* (un šo pasākumu aptvērumu attiecībā uz darba ņēmējiem un uzņēmumiem, kā atspoguļots 2.3. iedaļā). Līdz šim ziņojumi sniegti trīs reizes: 2020. gada augustā ("oficiālo pieprasījumu papildinošie dati"), 2021. gada janvārī un februārī ("pirmais ziņojums") un 2021. gada jūnijā ("jaunākā informācija" šim ziņojumam). Informācija ir atspoguļota tā, *kā to sniegušas dalībvalstis*[16]. Dalībvalstu paziņotie izdevumi atbilst izdevumiem saistībā ar pasākumiem, kas tiesīgi saņemt *SURE* atbalstu. Dažas dalībvalstis ir papildinājušas *SURE* atbalstu ar valsts finansējumu vai ES struktūrfondiem, līdz ar to izdevumi varētu pārsniegt *SURE* atbalstīto summu. Ziņojumu sniegšana atvieglo *SURE* ietvaros sniegtās finansiālās palīdzības apgūšanas novērtēšanu, salīdzinot to ar Padomes piešķirto summu.

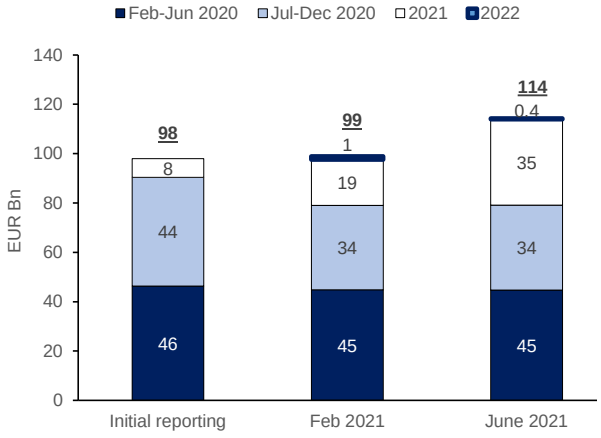
90 % no kopējiem plānotajiem publiskajiem izdevumiem saistībā ar atbalsttiesīgajiem pasākumiem jau bija radušies pirms 2021. gada maija beigām[17]. *SURE* regula finansiālo palīdzību ļauj izmantot plānotai publisko izdevumu palielināšanai saistībā ar pasākumiem, uz kuriem attiecas *SURE*. 2020. gada jūnijā plānoto izdevumu daļa bija 54 % (saskaņā ar 2020. gada augustā sniegto informāciju); 2020. gada beigās minētā daļa bija 20 % (kā norādīts pirmajā ziņojumā); atlikušie plānotie izdevumi pašlaik ir zem 10 % (skatīt 2. diagrammu).

[15] Īrija un Igaunija pieteicās *SURE* tikai saistībā ar faktiskajiem publiskajiem izdevumiem, paziņotā informācija pēc būtības nav mainījusies kopš 2021. gada marta.

[16] Jauni pasākumi, par kuriem dalībvalstis paziņojušas aktualizētajos ziņojumos, vēl nav ņemti vērā, jo to atbilstība vēl nav novērtēta.

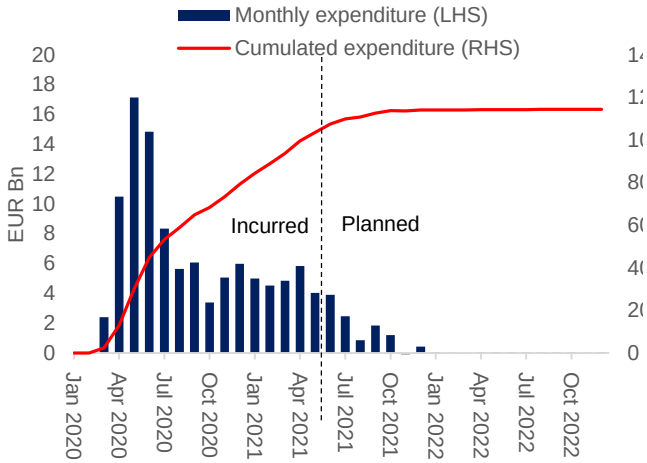
[17] Atbalsttiesīgie pasākumi ir aprakstīti regulas 3. panta 2. punktā: valstu saīsināta darbalaika shēmas vai līdzīgi pasākumi un — blakus kārtā — ar veselību saistīti pasākumi.

1. diagramma. Publiskie izdevumi, par kuriem paziņots



Piezīme: Igaunija pieteicās *SURE* atbalstam 2021. gada februārī, un tāpēc tā iekļauta tikai 2021. gada jūnijā sniegtajā ziņojumā.

2. diagramma. Faktisko un plānoto publisko izdevumu izmaiņas pa mēnešiem (izdevumi, uz kuriem attiecas *SURE*)



Piezīme: šī diagramma balstās uz jaunāko informāciju, ko dalībvalstis sniegušas 2021. gada jūnijā kā ievaddatus šim ziņojumam. 2021. gada novembrī izdevumi ir mazliet negatīvi, jo gaidāmi ievērojami maksājumi no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem saīsināta darbalaika shēmu atbalstam minētajā mēnesī.

Jaunākā sniegtā informācija liecina, ka kopējie publiskie izdevumi, kas iezīmēti 2021. gadam, ir ievērojami pieauguši kopš pirmā ziņojuma. 14 dalībvalstis ziņoja par lielākiem plānotajiem publiskajiem izdevumiem 2021. gadam, nekā tika gaidīts 2021. gada janvārī un februārī, kas saskanēja ar infekcijas atkārtotu uzliesmojumu, ekonomiskā atbalsta pagarināšanu visā Eiropā 2021. gadā un papildu līdzekļu pieprasījumiem, kuri tika piešķirti 2021. gada aprīlī. Maznozīmīgie publiskie izdevumi, kas trīs dalībvalstīs plānoti 2022. gadam, samazinājās, jo daļa izdevumu tika pārcelti uz 2021. gadu.

Izdevumi saistībā ar pasākumiem, kuri tiesīgi saņemt *SURE* atbalstu, paredzami sekoja pandēmijas tempam. 2. diagrammā redzams, ka uz jaunāko sniegto informāciju balstītajai attiecināmo publisko izdevumu diagrammai ir trīs augstākie punkti, proti, 2020. gada maijā, 2020. gada decembrī un 2021. gada aprīlī, kas saskan ar trīs epidemioloģiskajiem viļņiem, kuri konstatēti pirms ziņojuma termiņa. Otrā un trešā viļņa ietekme uz publiskajiem izdevumiem, kam pieejams *SURE* atbalsts, bija mazāk spēcīga nekā pirmā viļņa ietekme. Tā iemesls, visticamāk, bija ekonomiku pielāgošanās pēc pirmā viļņa, mazāk stingri vīrusa izplatīšanās ierobežošanas pasākumi un, iespējams, tas, ka daži sākotnējie pieprasījumi pēc *SURE* atbalsta jau ietvēra prognozes par pandēmijas atkārtotu uzliesmojumu pēc 2020. gada vasaras.

Tagad gaidāms, ka kopējie publiskie izdevumi atbalsttiesīgiem pasākumiem sasniegs 114 miljardus EUR, kas pārsniedz summu, kurai nodrošināts tiešs atbalsts no *SURE* (94 miljardi EUR). No šīs summas ir atskaitīti izdevumi, kas finansēti no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, un tā ir pieaugusi par 15 % kopš pirmā ziņojuma, kad tika prognozēts, ka saņēmējās dalībvalstīs tiks iztērēti 99 miljardi EUR. Tā ir lielāka nekā kopējā

saskaņā ar *SURE* piešķirtā summa, jo vairākas dalībvalstis plāno tērēt vairāk līdzekļu *SURE* atbalsttiesīgajiem pasākumiem, pārsniedzot to pieprasītās finansiālās palīdzības apmēru[18]. Tas vēl vairāk apliecina *SURE* darbības jomas būtiskumu, raugoties no dalībvalstu perspektīvas.

2.1.2. Līdzekļu apgūšanas līmenis

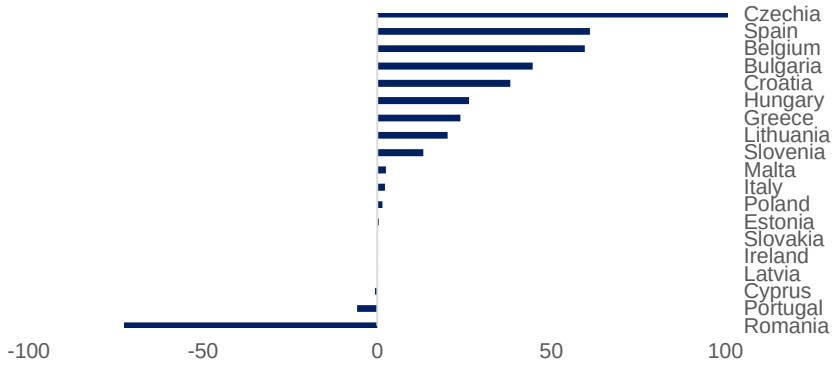
Saskaņā ar *SURE* dalībvalstīm aizdoto līdzekļu apgūšanas līmenis, šķiet, ir augsts lielākajā daļā dalībvalstu. 16 no 19 dalībvalstīm atbalsttiesīgiem pasākumiem jau iztērējušas vai plāno iztērēt *vismaz* finansiālo palīdzību, kas tām piešķirta saskaņā ar *SURE* (skatīt 3. diagrammu). 13 no tām pat plāno tērēt *vairāk* nekā piešķirto summu, tostarp atlikušo daļu finansējot no valsts līdzekļiem.

Līdzekļu apgūšanas līmenis ir potenciāli zems vienā dalībvalstī, un tas tiks ciešāk uzraudzīts konkrētās dalībvalstīs, kuras ir paudušas apņēmību atrisināt iespējamās problēmas. Rumānija, Portugāle un Kipra tagad ir ziņojušas par mazākiem kopējiem publiskajiem izdevumiem saistībā ar pasākumiem, kas noteikti attiecīgajos Padomes īstenošanas lēmumos, nekā summa, ko Padome piešķīrusi saskaņā ar *SURE*. Pamatojoties uz sākotnējo analīzi, šķiet, ka Kiprai nav patiesu apgūšanas problēmu[19]. Portugālē valsts iestādes ir noteikušas papildu pasākumus, kurus Komisija noteiktā laikā novērtēs, un gaidāms, ka ar tiem tiks apgūta visa dalībvalstij piešķirtā summa. Rumānijas gadījumā zemā apgūšanas līmeņa iemesls ir pandēmijas vājāka ietekme nekā gaidīts un spēcīgāka atveseļošana nekā prognozēts, kā rezultātā izdevumi nodarbinātības saglabāšanas pasākumiem bijuši mazāki nekā paredzēts. Starpība starp līdzšinējiem faktiskajiem publiskajiem izdevumiem un Rumānijai jau izmaksāto finansiālo palīdzību 3 miljardu EUR apmērā joprojām ir liela (gandrīz divas trešdaļas no izmaksātās summas). Komisija ir sazinājusies ar Rumānijas iestādēm, lai apspriestu iespējamos risinājumus, un šis dialogs tiks turpināts.

[18] Spānijas, Itālijas un Polijas gadījumā iemesls ir arī koncentrācijas limits (60 % no maksimālās summas: 100 miljardi EUR, kas attiecas uz trīs lielākajām saņēmējām dalībvalstīm).

[19] Kipras gadījumā publisko izdevumu deficīts vairāk nekā 3 miljonu EUR apmērā (0,6 % no aizdevuma) radies tāpēc, ka dalībvalsts saņem vairāk finansējuma no ESF nekā gaidīts. Kipra ir ziņojusi par plānotajiem izdevumiem tikai līdz 2021. gada jūnijam saskaņā ar pasākumu juridisko spēkā esību informācijas sniegšanas laikā, bet gaidāms, ka šie pasākumi tiks pagarināti. Paredzams, ka deficīts pēc būtības ir pagaidu, jo vēl nav ziņots par izdevumiem pēc 2021. gada jūnija. Situācija arī turpmāk tiks uzraudzīta.

3. diagramma. Plānoto un faktisko publisko izdevumu saistībā ar atbalsttiesīgiem pasākumiem pārsvars pār aizdevuma summu (% no aizdevuma summas)



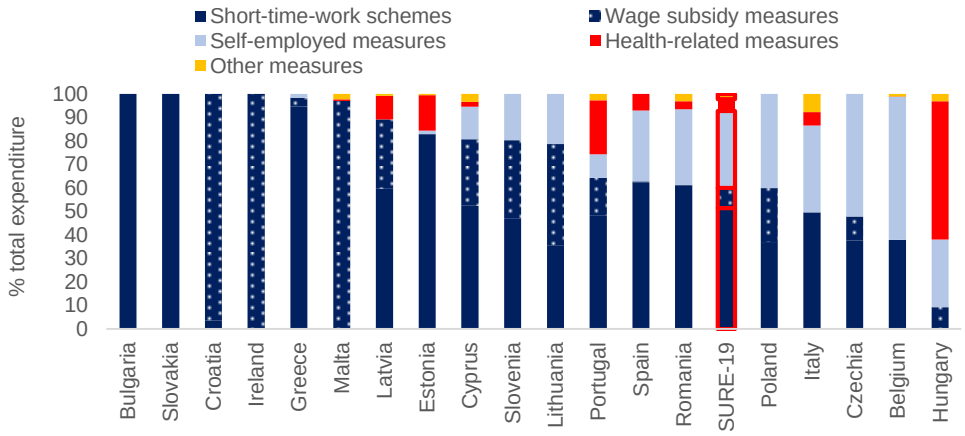
Piezīme: publiskie izdevumi attiecas uz tiem izdevumiem saistībā ar pasākumiem, par kuriem ziņots un kuri nav koriģēti attiecībā uz koncentrācijas limitu, kā noteikts Padomes īstenošanas lēmumos, atskaitot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (ESI fondus).

2.2. Valstu pasākumi: saīsināta darbalaika shēmas vai līdzīgi pasākumi ar SURE atbalstu

Gaidāms, ka vairāk nekā puse no kopējiem publiskajiem izdevumiem, kam pieejams *SURE* atbalsts, tiks tērēta saīsināta darbalaika shēmām. Tas izriet no Komisijas analīzes, kas īstenota, grupējot dalībvalstu paziņotos pasākumus pēc to veida. 53 % no publiskajiem izdevumiem saistībā ar pasākumiem, kuri tiesīgi saņemt *SURE* atbalstu, ir izmantoti saīsināta darbalaika shēmām, un 33 % — "līdzīgiem pasākumiem" pašnodarbinātām personām. 7 % ir piešķirti algas subsīdijas shēmām, savukārt 5 % paredzēts iztērēt ar veselību saistītiem pasākumiem[20]. Atlikušie 2 % no izdevumiem piešķirti "citiem" līdzīgiem pasākumiem, kuri atbalsta darbvietu saglabāšanu un strādājošo ienākumus. Deviņas dalībvalstis *SURE* finansiālo palīdzību izmantoja tikai saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem (skatīt 4. diagrammu).

[20] Algas subsīdijas shēmas ir darbvietu saglabāšanas shēmas, kas līdzīgas saīsināta darbalaika shēmām, taču atšķiras ar to, ka maksājumus nerēķina (nenostrādātajās) stundās, bet tie ir fiksēta summa vai daļa no kopējās algas.

4. diagramma. Publiskie izdevumi pasākumiem, kuri tiesīgi saņemt *SURE* atbalstu, pa izdevumu veidiem



Piezīme: sīkāku informāciju par Ungārijas ar veselību saistītiem izdevumiem skatīt 2021. gada marta *SURE* ziņojumā.

16 no 19 dalībvalstīm, kuras saņem atbalstu no *SURE*, to ir izmantojušas, lai palīdzētu finansēt saīsināta darbalaika shēmas. To skaitā ir Igaunija, kurai finansiālo palīdzību saskaņā ar *SURE* piešķīra 2021. gada martā. Konkrētāk, 2020. gada gaitā Igaunija, reaģējot uz pandēmiju, īstenoja jaunu (pagaidu) saīsināta darbalaika shēmu līdztekus pasākumiem, kuri ir līdzīgi saīsināta darbalaika un ar veselību saistītiem pasākumiem.

Sešas dalībvalstis, kuras 2021. gada sākumā pieprasīja papildu līdzekļus no *SURE*, ir vai nu mainījušas struktūru shēmām, kas jau saņem *SURE* līdzekļus, vai izveidojušas jaunus pasākumus. Izmaiņas pasākumu struktūrā galvenokārt vai nu padarīja shēmas devīgākas, vai paplašināja atbilstības nosacījumus[21].

2021. gada pirmajā pusē daudzas dalībvalstis, kurām sniegts *SURE* atbalsts, pagarināja savas saīsināta darbalaika shēmas nolūkā reaģēt uz jauniem pandēmijas viļņiem. Pasākumi, kas jau bija beigušies, vai nu tika atsākti (piemēram, Igaunijā un Latvijā), vai mainīti (piemēram, palielinot to devīgumu). Itālija pagarināja ar Covid-19 saistītu saīsināta darbalaika shēmu izmantošanas periodu. Čehija, Kipra, Latvija, Lietuva, Polija, Slovākija un Spānija palielināja savu shēmu devīgumu, piemēram, atbalstot strādājošo lielāku algas daļu, samazinot maksimālās vērtības vai atvieglojot piekļuvi shēmām.

[21] Kipra, Latvija un Lietuva pieprasīja papildu atbalstu visiem (vai gandrīz visiem) pasākumiem, kuriem tās jau bija saņēmušas *SURE* atbalstu. Grieķija pieprasīja atbalstu jau pastāvošās saīsināta darbalaika shēmas pagarināšanai. Beļģija un Malta pieprasīja atbalstu pasākumiem, kas ir līdzīgi saīsināta darbalaika shēmām un jau finansēti no *SURE* (piemēram, atbalsts pašnodarbinātām personām, algas subsīdija, atbalsts noteiktām nozarēm vai strādājošo kategorijām). Visbeidzot, Beļģija un Latvija ieviesa jaunas shēmas, kas finansējamas *SURE* ietvaros. Šīs jaunās shēmas ir pasākumi, kas līdzīgi saīsināta laika darbam: slimības pabalsti vecākiem un aprūpētājiem (Latvijā) un mikrokredīti uzņēmējiem (Beļģijā), un ar veselību saistīti pasākumi, kas ietver pabalstus medicīnas darbiniekiem (Latvijā).

Lielākā daļa dalībvalstu, kuras izmantoja *SURE* saīsināta darbalaika shēmu finansēšanai, vēl nav pakāpeniski izbeigušas ārkārtas atbalstu. 11 valstīs no 16, kuras izmantoja saīsināta darbalaika shēmas, tās joprojām ir spēkā (sīkāku informāciju skatīt I pielikumā), taču daudzu valstu mērķis bija pakāpeniski pārtraukt shēmas 2021. gada vasarā (Bulgārija, Lietuva un Rumānija), 2021. gada septembrī (Beļģija, Grieķija, Slovēnija un Spānija) vai vēlāk 2021. gadā (Kipra, Horvātija, Slovākija). Īrija un Malta, kuras saņem *SURE* atbalstu savām algas subsīdijas programmām, tās pagarināja līdz 2021. gada beigām[22]. Itālija vairākas korekcijas savās ar Covid-19 saistītajās saīsināta darbalaika shēmās pagarināja līdz 2021. gada beigām, bet dažu konkrētu noteikumu piemērošana jau ir pakāpeniski pārtraukta. Kā ieteikts Komisijas paziņojumā par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai, Spānija un Portugāle nolūkā sekmēt atveseļošanu savās saīsināta darbalaika shēmās ieviesa apmācības pasākumus vai stimulus pārejai no viena darba uz citu[23].

Dažas dalībvalstis jau ir pārtraukušas savu saīsināta darbalaika shēmu izmantošanu. Čehija, Igaunija, Latvija un Polija savas shēmas pārtrauca 2021. gada maijā vai jūnijā. Tomēr saīsināta darbalaika shēmu pārtraukšanas termiņi parasti ir provizoriski, un tos var atjaunināt, pandēmijas gaitai mainoties.

2.3 SURE aptvērums attiecībā uz nodarbinātību un uzņēmumiem

Aplēsts, ka *SURE* 2020. gadā atbalstījis aptuveni 31 miljonu cilvēku, kas ir vairāk nekā ceturtdaļa no kopējās nodarbinātības saņēmējās dalībvalstīs. Šī aplēse ietver tos cilvēkus, uz kuriem kādā brīdī attiecās saīsināta darbalaika shēmas vai līdzīgi pasākumi ar *SURE* atbalstu. Tie ir aptuveni 22,5 miljoni darba ņēmēju un 8,5 miljoni pašnodarbinātu personu[24]. Paturot prātā, ka *SURE* ir plašāka darbības joma (tostarp līdzīgi pasākumi, jo īpaši pašnodarbinātām personām), šo skaitli 2020. gadā var aptuveni salīdzināt ar apmēram 19 miljoniem cilvēku, uz kuriem attiecās saīsināta darbalaika shēmas *SURE* atbalsta saņēmējās dalībvalstīs, un 35 miljoniem cilvēku visā ES[25]. *SURE* strādājošo aptveres sadalījums pa dalībvalstīm atspoguļots 5. diagrammā. Šajās aplēsēs nav ņemts vērā *SURE* atbalsts ar veselību saistītiem pasākumiem, un tādējādi tās varētu uzskatīt par konservatīvām[26].

[22] Īrija saņēma *SURE* finansiālo palīdzību savai pagaidu algas subsīdijas shēmai, kura beidzās 2020. gada augustā un tika aizstāta ar ārkārtas algas subsīdijas shēmu, kas pašlaik ir spēkā līdz 2021. gada beigām.

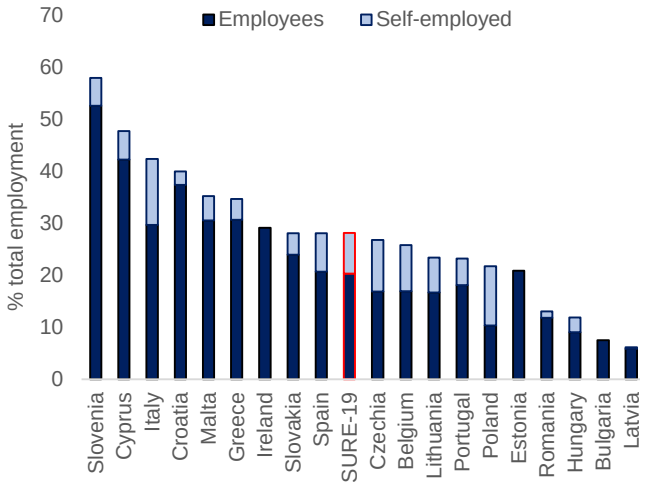
[23] https://ec.europa.eu/info/publications/commission-recommendation-effective-active-support-employment-ease_en. No tām dalībvalstīm, kuras neizmantoja *SURE* finansējumu, Austrija, Francija, Nīderlande un Zviedrija ieviesa vai pastiprināja atbalstu apmācībai saīsināta darbalaika shēmu vai līdzīgu pasākumu ietvaros.

[24] Šis skaitlis ir pieaudzis salīdzinājumā ar pirmo *SURE* ziņojumu, jo dalībvalstis ir sniegušas atjauninātas aplēses ar labākas kvalitātes datiem.

[25] Skaitlis 19 miljoni ir balstīts uz dalībvalstu ziņojumu tabulām, kas ietver saīsināta darbalaika shēmas bez *SURE* atbalsta, bet neietver līdzīgus pasākumus. Attiecībā uz tām trīs dalībvalstīm, kuras nepaziņoja skaitli, tika pieņemts, ka spēkā ir vidējā attiecība starp saīsināta darbalaika shēmu aptvērumu un *SURE* aptvērumu.

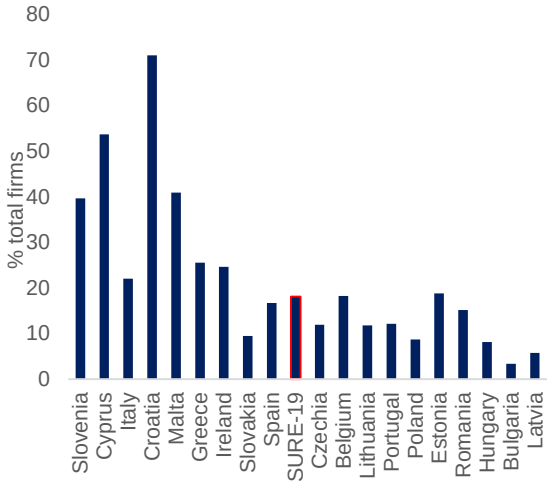
[26] Turklāt dažās dalībvalstīs bija ievērojama pārklāšanās starp dažādu pasākumu atbalsta saņēmējiem, kuru nebija iespējams koriģēt. Šādos gadījumos, lai izvairītos no dubultas uzskaites, dalībvalstīm tika lūgts ziņot tikai par lielākā pasākuma / lielāko pasākumu aptvērumu. Līdz ar to patiesais aptvērums varētu būt vēl lielāks.

5. diagramma. Strādājošie, uz kuriem attiecās *SURE* 2020. gadā (% no kopējās nodarbinātības)



Avots: *dalībvalstu ziņojumi (skatīt 26. zemsvītras piezīmi), Ameco.*
Piezīme: aptvēruma skaitļus paziņojušas dalībvalstis. Kopējās nodarbinātības skaitļi (t. i., saucējs) ņemti no *AMECO*, izmantojot nacionālo kontu kopējās nodarbinātības definīciju, ieskaitot gan algotus darbiniekus, gan pašnodarbinātas personas.

6. diagramma. Uzņēmumi, uz kuriem attiecās *SURE* 2020. gadā (% no kopējā uzņēmumu skaita)



Avots: *dalībvalstu ziņojumi (skatīt 28. zemsvītras piezīmi), Eurostat uzņēmējdarbības statistika.*
Piezīme: dalībvalstis sakārtotas pēc *SURE* strādājošo aptveres. Lai nodrošinātu konsekventu dažādu dalībvalstu datu apstrādi, kopējais uzņēmumu skaits ietver uzņēmumus bez darbiniekiem, kā rezultātā var par zemu novērtēt aptvēruma attiecību, jo daļa pašnodarbinātu personu varētu būt ieskaitītas saucējā, bet ne skaitītājā.

Paredzams, ka *SURE* aptvērums 2021. gadā būs joprojām nozīmīgs un atbildīs gandrīz 10 % no nodarbinātības. Paredzams, ka turpmāko pandēmijas viļņu ekonomiskā ietekme būs daudz mazāka nekā pirmā viļņa ietekme un ka dažas dalībvalstis neizmantos *SURE* publiskajiem izdevumiem 2021. gadā, jo gaidāma ekonomiskās situācijas uzlabošanās. Par spīti tam aplēsts, ka 2021. gadā vismaz 5 miljoni cilvēku saņems *SURE* atbalstu valstīs un ekonomikas nozarēs, kurās vērojama nevienmērīga atveseļošana[27].

Aplēsts, ka *SURE* instruments 2020. gadā atbalstījis vairāk nekā 2,5 miljonus uzņēmumu. Tā ir vismaz piektdaļa no uzņēmumiem saņēmējās dalībvalstīs (skatīt 6. diagrammu)[28]. 2021. gadā aptuveni 8 % no uzņēmumiem joprojām saņems atbalstu gaidāmās, taču nevienmērīgās ekonomiskās atlabšanas kontekstā. Lielākajā daļā saņēmēju dalībvalstu primārie atbalsta saņēmēji bija pakalpojumu nozares uzņēmumi, jo īpaši: i) vairumtirdzniecības un

[27] Šī aplēse balstās uz nepilnīgiem ziņojumiem, jo dažas dalībvalstis (Itālija, Polija, Slovākija) nav paziņojušas aptvēruma datus par 2021. gadu.
[28] Ņemot vērā, ka dalībvalstu sniegtā informācija par uzņēmumu aptvērumu bija ļoti neviendabīga, lai nodrošinātu dažādu dalībvalstu datu konsekventu apstrādi, pieņemts, ka kopējais uzņēmumu skaits ietver uzņēmumus bez darbiniekiem. Tādējādi, iespējams, par zemu novērtēta aptvēruma attiecība, jo daļa pašnodarbinātu personu varētu būt ieskaitītas saucējā, bet ne skaitītājā.

mazumtirdzniecības un ii) izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu jomā (skatīt 3. tabulu)[29]. Arī apstrādes rūpniecība saņēma lielu daļu atbalsta.

Gan MVU, gan lieli uzņēmumi ir saņēmuši *SURE* atbalstu. Pirms Covid-19 krīzes saīsinātu darba laiku lielākoties izmantoja lieli rūpniecības uzņēmumi[30]. Lieliem uzņēmumiem parasti bija augstākas darbā pieņemšanas un atlaišanas izmaksas; pakalpojumu nozares uzņēmumi galvenokārt koriģēja nodarbinātību ar atlaišanu vai terminētu līgumu un nestandarta nodarbinātības plašāku izmantošanu. Līdz ar pandēmiju šis modelis mainījās, un saīsināta darba laika izmantošana kļuva jo īpaši būtiska pakalpojumu nozarē (galvenokārt viesnīcās un restorānos) un mazumtirdzniecībā. Dažās dalībvalstīs shēmās iesaistīto mikrouzņēmumu īpatsvars ievērojami pieauga, sākot no 2020. gada marta[31]. Lielākajā daļā *SURE* atbalsta saņēmēju dalībvalstu vairums uzņēmumu, uz kuriem attiecās *SURE*, bija mazi uzņēmumi (7. diagramma). Tomēr, ņemot vērā dalībvalstu sniegtās informācijas par uzņēmumu aptvērumu neviendabīgumu, ir sarežģīti veikt detalizētas aplēses par uzņēmumu sastāvu šā ziņojuma vajadzībām.

Sieviešu un jauniešu dalība saīsināta darbalaika shēmās Covid-19 krīzes laikā pieauga. Tas galvenokārt atspoguļo izmaiņas atbalsta sadalījumā pa nozarēm, pārvirzoties no apstrādes rūpniecības un būvniecības uz pakalpojumiem un mazumtirdzniecību, t. i., nozarēm, kurās ir relatīvi augstāks sieviešu un jauniešu nodarbinātības īpatsvars[32].

[29] No 19 saņēmējām dalībvalstīm piecas nesniedza informāciju par sadalījumu starp apstrādes rūpniecību un pakalpojumiem, savukārt trīs saņēmējas dalībvalstis ziņoja, ka atbalsts bija sadalīts vienlīdzīgi.

[30] Eiropas Komisija (2020): *Labour Market and Wage Developments in 2020,* 3. nodaļa, *Policy developments*. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en.

[31] Piemēram, Beļģijā un Itālijā. Avots: Nodarbinātības komitejas apkopotie dati, 2020. un 2021. gads. Informācija nav pieejama par visām valstīm, uz kurām attiecas *SURE*.

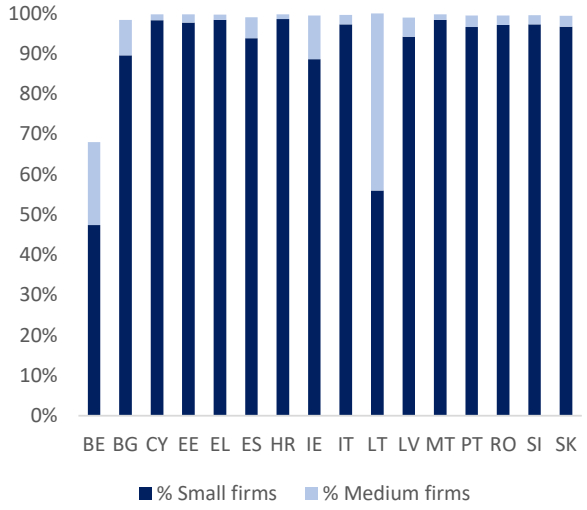
[32] Eiropas Komisija (2020): *Labour Market and Wage Developments in 2020,* 3. nodaļa, *Policy developments*. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en. Itālijā un Beļģijā vidēji shēmās iesaistīto sieviešu īpatsvars divkāršojās pēc 2020. gada marta, savukārt gados jaunu strādājošo atbalsta saņēmēju īpatsvars pieauga no 1,6 % līdz 5,7 % Itālijā un no 6,7 % līdz 7,6 % Beļģijā. Saīsināta darbalaika shēmās iesaistīto sieviešu un gados jaunu strādājošo īpatsvars bija augsts arī Latvijā, Rumānijā, Portugālē un Igaunijā.

3. tabula. *SURE* nozaru aptvērums

Dalībvalsts	**Galvenās nozares, kas saņem *SURE* atbalstu**
Beļģija	Administratīvie dienesti, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Bulgārija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Kipra	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Čehija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Igaunija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Grieķija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Spānija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, administratīvie dienesti, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Horvātija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Ungārija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, veselība un sociālā aprūpe, citi pakalpojumi
Īrija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, būvniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Itālija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, būvniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Lietuva	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Latvija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Malta	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, transports, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Polija	Būvniecība, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Portugāle	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, citi pakalpojumi, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Rumānija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, būvniecība, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi
Slovēnija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
Slovākija	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, apstrādes rūpniecība, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība

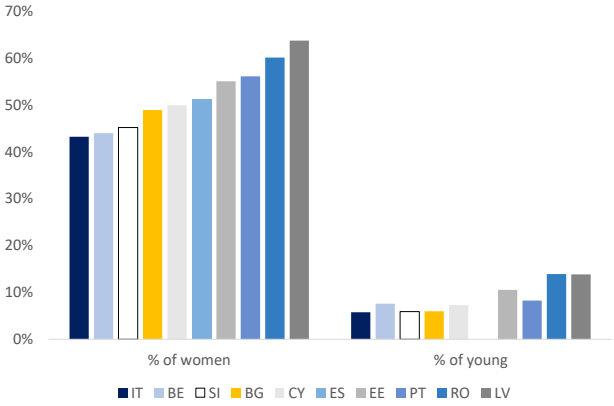
Avots: dalībvalstu ziņojumi.

7. diagramma. *SURE* aptvērums pēc uzņēmumu lieluma (% no kopējā *SURE* aptvēruma)



Avots: *dalībvalstu ziņojumi.*
Atlikusī daļa ir lieli uzņēmumi. Čehija, Ungārija un Polija nepaziņoja vai neprecīzi paziņoja sadalījumu pēc uzņēmumu lieluma.

8. diagramma. Sieviešu un gados jaunu (15–24) atbalsta saņēmēju īpatsvars saīsināta darbalaika shēmās (2020./2021. g.)



Avots: *Nodarbinātības komitejas apkopotie dati, 2020. un 2021. gads.* Nodarbinātības komitejas dati nav pieejami par visām valstīm, uz kurām attiecas *SURE*. Datu aptvērums: no 2020. gada marta (par katru valsti) līdz jaunākajiem pieejamajiem Nodarbinātības komitejas datiem, t. i., EL (2020. gada novembris), BG, IT, RO (2020. gada decembris), BE, CY, EE, LV (2021. gada janvāris) un PT, SI (2021. gada februāris). Dati par Spāniju pieejami tikai attiecībā uz sieviešu īpatsvaru.

III. *SURE* IETEKMES SĀKOTNĒJĀ ANALĪZE

Šajā iedaļā atjaunināta pirmajā *SURE* pusgada ziņojumā atspoguļotā analīze par *SURE* ietekmi uz nodarbinātību un publiskajām finansēm.

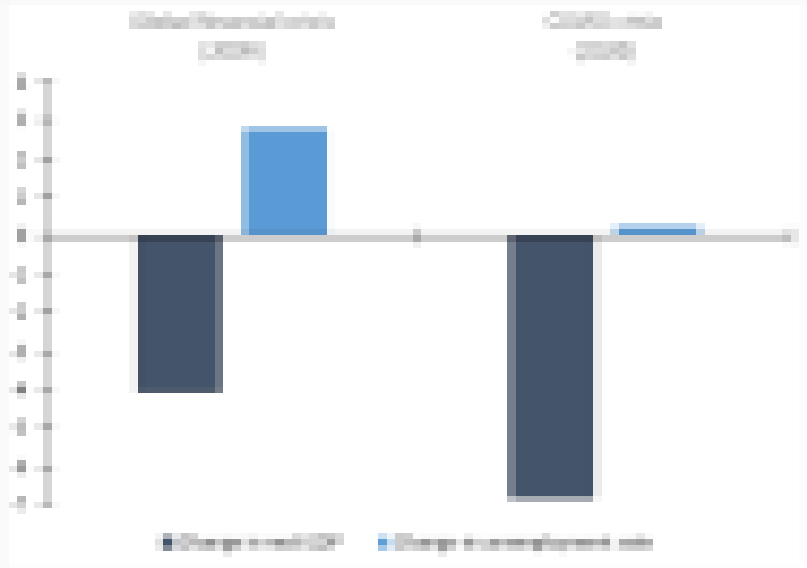
3.1 SURE ietekmes uz bezdarba līmeni novērtēšana

Šajā iedaļā sniegts atjaunināts novērtējums par *SURE* ietekmi uz bezdarba līmeni saņēmējās dalībvalstīs. *SURE* nolūks ir palīdzēt dalībvalstīm saglabāt darba ņēmēju un pašnodarbinātu personu nodarbinātību Covid-19 pandēmijas laikā, tādējādi aizsargājot darbaspēka ienākumus un veicinot ātru atveseļošanu, pandēmijai norimstot. Ziņojumā sniegtajā novērtējumā galvenā uzmanība vērsta uz saikni starp ražošanas apjomu un bezdarba līmeni kopš pandēmijas sākuma. Rezultāti ir informatīvi, taču skaitļi būtu jāinterpretē piesardzīgi metodisku iemeslu dēļ. Pirmkārt, ir sarežģīti izstrādāt hipotētisku darba tirgus darbības scenāriju gadījumā, ja *SURE* nepastāvētu. Otrkārt, saikni starp ražošanas apjomu un bezdarba līmeni ietekmē virkne dažādu faktoru, tostarp *SURE*. Citi faktori ir saistīti ar to, ka cilvēkiem nebija iespējas aktīvi

meklēt darbu vai viņi tika atturēti no aktīvas darba meklēšanas lielu ekonomikas jomu darbības apturēšanas dēļ.

Bezdarba līmeņa pieaugums pirmajā Covid-19 krīzes gadā saņēmējās dalībvalstīs bija izteikti mērenāks nekā globālās finanšu krīzes laikā par spīti lielākam IKP kritumam. Reālā IKP pieaugums samazinājās par 6,8 % dalībvalstīs, kuras izmantoja *SURE* finansējumu Covid-19 krīzes pirmajā gadā — 2020. gadā (skatīt 9. diagrammu). Šis kritums ir lielāks nekā 2009. gadā globālās finanšu krīzes laikā novērotais samazinājums par 4,1 %. Tajā pašā laikā bezdarba līmenis 2020. gadā palielinājās tikai par 0,2 procentpunktiem salīdzinājumā ar pieaugumu par 2,8 procentpunktiem 2009. gadā.

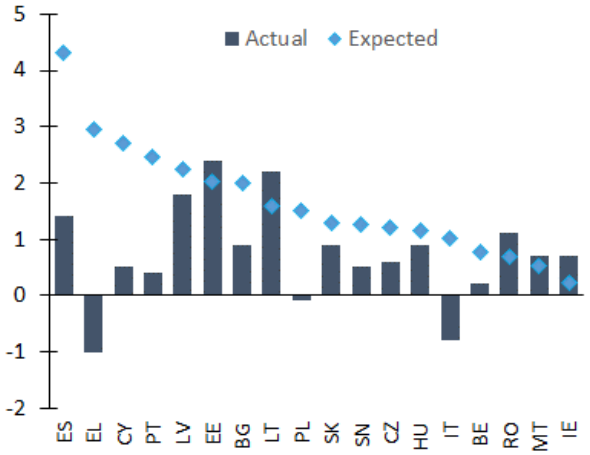
9. diagramma. Reālā IKP un bezdarba līmeņa izmaiņas saņēmējās dalībvalstīs



Piezīme: diagramma parāda IKP ikgadējo pieauguma tempu un bezdarba līmeņa izmaiņas *SURE* atbalsta saņēmējās dalībvalstīs, vērtējot pēc to nominālā IKP daļas. Avots: *Eurostat, Ameco*.

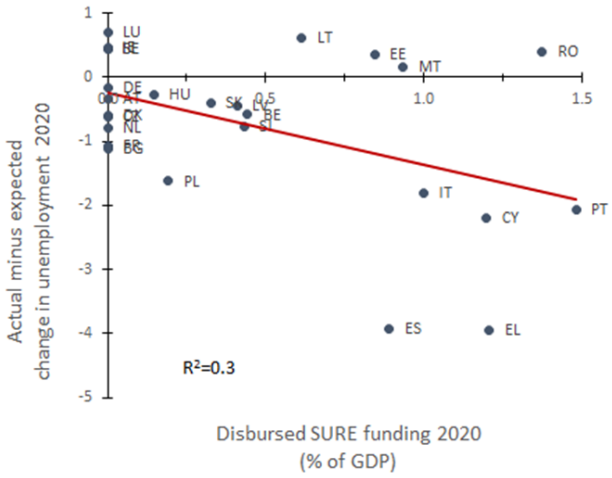
Šī bezdarba līmeņa pieauguma ierobežošana 2020. gadā sekmēs izaugsmi 2021. gadā. Kopā skatot 2020.–2021. gadu, pamatojoties uz Komisijas 2021. gada pavasara prognozi, vērojama 9. diagrammā atspoguļotajai līdzīga aina: prognozēts, ka bezdarba līmenis *SURE* atbalsta saņēmējās dalībvalstīs pieaugs daudz lēnākā tempā (+0,6 procentpunkti 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu) nekā globālās finanšu krīzes laikā (+2,0 procentpunkti 2009. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu). Tomēr pastāv pamanāma atšķirība: ņemot vērā ekonomikas spēcīgas atveseļošanas prognozi 2021. gadam, vidējais IKP zudums divu gadu laikā būs mazāks nekā globālās finanšu krīzes laikā (–1,1 % salīdzinājumā ar –1,5 %). Tas liecina, ka pieejamā darbaspēka saiknes ar uzņēmumiem saglabāšana ar saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem arī ir sekmējusi kopumā ātru atveseļošanu.

10. diagramma. Faktiskās bezdarba līmeņa izmaiņas pretstatā prognozētajām izmaiņām *SURE* atbalsta saņēmējās dalībvalstīs 2020. gadā



Piezīme: y ass — paredzamās bezdarba līmeņa izmaiņas atbilst prognozēm, kas izriet no katras valsts regresijas modeļa laikposmam no 1999. līdz 2019. gadam. Analīze balstās uz Okuņa likuma pieeju, kurā atkarīgais mainīgais apzīmē bezdarba līmeņa izmaiņas, bet neatkarīgais mainīgais — reālā IKP pieauguma tempu. Sīkāku informāciju par metodiku skatīt: Eiropas Komisija (2021), *Quarterly Report on the Euro Area,* III iedaļa, *Vol. 20, No 2*.
Avots: *Ameco un pašu aprēķini*.

11. diagramma. Saikne starp bezdarba līmeņa izmaiņām un izmaksāto *SURE* finansējumu 2020. gadā



Piezīme: y ass — paredzamās bezdarba līmeņa izmaiņas izriet no katras valsts regresijas modeļa, kurš paskaidrots 10. diagrammas piezīmē.
Avots: *Ameco un pašu aprēķini*.

Bezdarba līmeņa pieaugums 2020. gadā saņēmējās dalībvalstīs bija ievērojami mazāks nekā prognozēts. Ņemot vērā IKP kritumu 2020. gadā, tika prognozēts ievērojams bezdarba līmeņa pieaugums, taču tā nenotika. Ātrie un apjomīgie politikas pasākumi, kas 2020. gadā tika īstenoti Covid-19 krīzes risināšanai, mazināja ražošanas apjoma krituma ietekmi uz bezdarba līmeni salīdzinājumā ar gaidāmo bezdarba līmeņa reakciju uz IKP izmaiņām, kāda novērota iepriekš (skatīt 10. diagrammu)[33]. Bezdarba līmeņa pieaugums lielākajā daļā valstu bija zemāks nekā gaidīts[34]. Šie konstatējumi apstiprina agrākos rezultātus, kas atspoguļoti *SURE* pirmajā pusgada ziņojumā[35].

[33] Ekonomiskās izaugsmes reaģēšanu uz bezdarba līmeņa izmaiņām ekonomikas literatūrā bieži dēvē par "Okuņa likumu". Kā vairāk empīrisks princips, nevis teorijā balstīta sakarība, Okuņa likums ierosina, ka ražošanas apjoma izaugsmes krišanās par 2–3 % ir saistīta ar bezdarba līmeņa pieaugumu par vienu procentpunktu (skatīt Okuņs, A. M., "*Potential GNP: Its measurement and significance*", *Proceedings of the Business and Economic Statistics Section, American Statistical Association*, 1962).
[34] Itālijā, Grieķijā un Polijā bezdarba līmenis 2020. gadā pat samazinājās.
[35] Ziņojuma galvenie konstatējumi ir spēkā, arī aizstājot bezdarba līmeņa izmaiņas ar nodarbinātības līmeņa izmaiņām (t. i., nodarbinātības līmenis pretstatā darbspējas vecuma iedzīvotāju skaitam). Šis precizējums ir veids, kā veikt korekcijas saistībā ar izmaiņām darbaspēkā, kas ietekmē bezdarba rādītājus. Sīkāku informāciju skatīt: Eiropas Komisija (2021), *Quarterly Report on the Euro Area,* III iedaļa, *Vol. 20, No 2*.

Pieņemtie politikas atbalsta pasākumi, ieskaitot *SURE*, iedarbīgi pasargāja 1,5 miljonus cilvēku no bezdarba 2020. gadā. Bezdarba līmeņa pieaugumu, kurš bija zemāks nekā gaidīts, daļēji var skaidrot ar saīsināta darbalaika shēmu un līdzīgu pasākumu plašu izmantošanu, jo īpaši tajās dalībvalstīs, kuras saņem *SURE* instrumenta atbalstu. Valstu līmenī jo lielāka summa tika saņemta no *SURE* 2020. gadā, jo mērenāks bija bezdarba līmeņa pieaugums (11. diagramma). Aplēsts, ka šie darba tirgus pasākumi līdztekus citiem politikas risinājumiem pandēmijas kontekstā ir samazinājuši bezdarba līmeni *SURE* atbalsta saņēmējās dalībvalstīs par aptuveni vienu procentpunktu salīdzinājumā ar gaidīto bezdarba līmeņa pieaugumu. Tas atbilst aptuveni 1,5 miljoniem cilvēku, kuri nekļuva par bezdarbniekiem Covid-19 uzliesmojuma laikā[36].

Kanāli, kas skaidro, kā *SURE* iedarbīgi sekmēja mērenāku bezdarba līmeņa pieaugumu, detalizēti aprakstīti pirmajā *SURE* pusgada ziņojumā. Tie ietver vispārējās uzticēšanās uzlabošanu visā ES, atbalstu saīsināta darbalaika shēmām un to izmantošanas veicināšanu un iespēju nodrošināšanu dalībvalstīm vairāk līdzekļu tērēt nodarbinātības atbalstam un citiem ar pandēmiju saistītiem politikas pasākumiem. Pirmajā ziņojumā atspoguļotie apsekojuma dati liecināja, ka *SURE* bija sava loma vairuma saņēmēju dalībvalstu lēmumā ieviest jaunas saīsināta darbalaika shēmas vai mainīt pastāvošu shēmu, un tas ļāva dažām dalībvalstīm būt vērienīgākām pasākumos, kas līdzīgi saīsināta darbalaika shēmām. *SURE* arī palīdzēja dalībvalstīm vairot savu nodarbinātības saglabāšanas shēmu devīgumu vai ilgumu, jo tas kalpoja par pamatu dalībvalstu pārliecībai īstenot lielākus aizņēmumus un tēriņus, nekā tās būtu gatavas citos apstākļos, izmantojot ES iegūtos ietaupījumus uz procentu maksājumiem par spīti dalībvalstu zemākam kredītreitingam.

3.2 Tieša finansiālā ietekme: aplēstie ietaupījumi uz procentu maksājumiem

Aplēsts, ka dalībvalstis, saņemot finansiālo palīdzību no *SURE*, kopumā ietaupījušas 8,2 miljardus EUR uz procentu maksājumiem. Šī summa balstās uz pirmajām septiņām *SURE* emisijām līdz līdzekļu izmaksai 2021. gada 25. maijā, kas bija pēdējā izmaksa pirms ziņojuma sniegšanas termiņa. Līdz ar to aplēstie ietaupījumi uz procentu maksājumiem, visticamāk, pieaugs līdz ar pēdējām izmaksām[37]. Minētie ietaupījumi radās tāpēc, ka *SURE* aizdevumi piedāvāja dalībvalstīm zemākas procentu likmes nekā tās, kuras dalībvalstīm būtu jāmaksā, pašām emitējot valsts parādа vērtspapīrus. Iemesls tam ir Eiropas Savienības AAA kredītreitings un obligāciju likviditāte. 4. tabulā sniegts ietaupījumu uz procentu maksājumiem sadalījums pa dalībvalstīm[38].

4. tabula. Dalībvalstu ietaupījumi uz procentu maksājumiem

Dalībvalsts	Izmaksātā summa	Vidējā starpība	Vidējais termiņš	Ietaupījumi uz procentu	Ietaupījumi uz procentu

[36] Konstatējums izriet no 11. diagrammā attēlotā regresijas modeļa. Tajā pieņemts, ka faktiskais un prognozētais darbaspēks ir vienāds.

[37] Šajās aplēsēs nav iekļauta nekāda iespējamā papildu pārliecinoša ietekme, kas jauniem ārkārtas instrumentiem, tostarp *SURE*, varētu būt bijusi uz ekonomikas subjektiem un procentu likmju starpību dalībvalstu pašu aizņēmumiem.

[38] Sīkāku informāciju par metodiku skatīt: *Quarterly Report on the Euro Area, Vol. 20, No 2*, 2021, III iedaļa.

	(mljrd. EUR)			maksājumiem (mljrd. EUR)	maksājumiem (% no izmaksātās summas)
Beļģija	8,2	0,06	14,7	0,14	1,7
Kipra	0,6	0,62	14,7	0,06	9,5
Grieķija	5,3	0,73	14,6	0,51	9,8
Spānija	21,3	0,44	14,7	1,59	7,4
Horvātija	1,0	1,11	14,3	0,16	15,3
Ungārija*	0,5	1,28	14,7	0,09	18,0
Itālija	27,4	0,96	14,8	3,76	13,7
Lietuva	1,0	0,04	14,7	0,00	0,5
Latvija	0,3	0,10	14,6	0,00	1,5
Malta	0,4	0,56	14,6	0,04	8,4
Polija	8,2	0,35	13,0	0,42	5,0
Portugāle	5,4	0,47	14,7	0,38	7,1
Rumānija	3,0	2,27	14,6	0,85	28,4
Slovēnija	1,1	0,23	14,8	0,05	4,3
Slovākija	0,6	0,09	14,9	0,01	1,3
Bulgārija	0,5	0,37	15,0	0,03	6,7
Īrija	2,5	0,11	14,7	0,05	2,1
Čehija	2,0	0,23	10,1	0,04	1,9
Igaunija**	0,2	0,0	15,2	0,00	0,0
Kopā	**89,6**	**0,63**	**14,5**	**8,18**	**9,1**

Piezīme: ietaupījumi uz procentu maksājumiem aprēķināti katrai obligācijai, apkopojot emitēšanas datumus un termiņus.

** Ungārija kopš 2020. gada emitējusi tikai divas 10 gadu un 30 gadu euro denominētas obligācijas, abas 2020. gada novembrī. Izmantojot šīs divas obligācijas, starpība starp ienesīguma līkni valsts valūtā un euro tika ekstrapolēta citiem termiņiem un emisijas datumiem.*

*** Igaunija ir emitējusi tikai vienu neapmaksātu 10 gadu obligāciju, dati par citiem termiņiem nebija pieejami. Pieņemts, ka starpība ar ES SURE sociālās ietekmes obligāciju šajos citos termiņos ir tuva nullei.*

IV. TO ĀRKĀRTAS APSTĀKĻU SAGLABĀŠANĀS, KAS PAMATO *SURE* REGULAS PIEMĒROŠANU

Šajā iedaļā ziņots par to ārkārtas apstākļu saglabāšanos, kas pamato *SURE* instrumenta piemērošanu, kā noteikts *SURE* regulā[39].

[39] *SURE* regulas 14. panta 1. punkts. Jebkurā gadījumā instrumenta pieejamības laikposms, kurā iespējams pieņemt Padomes īstenošanas lēmumu, saskaņā ar *SURE* regulas 12. panta 3. punktu beigsies 2022. gada 31. decembrī. Pēc minētā datuma Padome ik pa sešiem mēnešiem var pagarināt atbalsta pieejamību (ja finanšu resursi joprojām ir pieejami) saskaņā ar 12. panta 4. punktu.

Neskaidrība par pandēmijas turpmāko gaitu saglabājas, inficēšanās gadījumu skaitam dalībvalstīs vasarā pieaugot. SARS-CoV-2 delta variants jo īpaši ir ātri izplatījies, un vakcinācijas kampaņu progress dažās valstīs ir palēninājies. Turpinoties sacensībai starp saslimšanas gadījumiem un vakcināciju, dažas dalībvalstis pasākumus ir padarījušas nedaudz stingrākus. No 2021. gada 5. septembra saskaņā ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*) sniegto informāciju kopējo epidemioloģisko situāciju ES raksturoja augsts, taču palēnām sarūkošs paziņoto inficēšanās gadījumu skaits un zems, bet palēnām pieaugošs mirstības rādītājs. Inficēšanās gadījumu skaits vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem, kas ir visvairāk skartā vecuma grupa, ir turpinājis kristies, taču tas pieaug par 15 gadiem jaunāku bērnu vidū. Vairākās valstīs novērots inficēšanās gadījumu skaita pieaugums vecāka gadagājuma vecuma grupās, kā arī stacionēšanas un mirstības rādītāju pieaugums[40]. Vienlaikus pieredze, kas gūta dažās valstīs ārpus ES, kurās ir augsts vakcinācijas līmenis (piemēram, Izraēlā, Islandē), raisa būtiskus jautājumus par globālajiem vakcinācijas centieniem un perspektīvām cīņā par Covid-19 pandēmijas ierobežošanu.

Ekonomikas atveseļošana ir paātrinājusies, un Eiropas ekonomikas īstermiņa prognoze tagad ir kļuvusi pozitīvāka nekā 2021. gada pavasarī. Komisijas 2021. gada vasaras prognoze paaugstināja ES IKP prognozi līdz 4,8 % 2021. gadā un 4,5 % 2022. gadā. Lai gan tika gaidīts, ka 2021. gada pēdējā ceturksnī saimnieciskā darbība atgriezīsies pirmskrīzes (2019. gada ceturtā ceturkšņa) līmenī, tā joprojām būtu aptuveni 1 % zem prognozētā līmeņa, kāds būtu, ja pandēmija nebūtu sākusies, un prognozēts, ka atveseļošanas temps dalībvalstīs atšķirsies. Jaunākie pierādījumi liecina, ka 2021. gada otrajā ceturksnī reālā IKP pieaugums ES strauji atguvās, 1,9 % līmenī pārspējot gaidīto. Turklāt, lai gan izaugsmes temps nedaudz palēninās un cenu spiediens saglabājas, nesenie apsekojuma dati (*PMI* par augustu) nesniedz daudz pierādījumu tam, ka bažas par delta varianta izplatīšanos un pastāvīgas piegādes problēmas kavē atveseļošanu.

Nenoteiktība attiecībā uz ekonomikas perspektīvām joprojām ir augsta, lai gan riski kopumā ir līdzsvaroti. Vīrusa variantu rašanās un izplatīšanās ir nepārprotams apdraudējums. Pāragra politikas atbalsta pārtraukšana varētu ietekmēt atveseļošanu tāpat kā nevienmērīga atveseļošana, kas traucē politikas koordināciju dalībvalstu starpā. Savukārt negaidīti straujāka atveseļošana citās progresīvās ekonomikās varētu uzlabot perspektīvas.

Kā parasti, darba tirgus atveseļošana, visticamāk, atpaliks no ražošanas apjoma atveseļošanas. Lai gan nodarbinātības rādītāji ir uzlabojušies, joprojām saglabājas būtisks atslābums darba tirgū, kas uzkrājies krīzes laikā. Šā gada pirmajā ceturksnī ES nodarbināto cilvēku skaits bija par 1,7 % zemāks nekā 2019. gada pēdējā ceturksnī. Nozarēm, kurām raksturīgs ciešāks cilvēku kontakts un kuras vissmagāk ietekmēja pandēmija, visticamāk, būs nepieciešams visilgākais laiks atlabšanai. Komisijas 2021. gada pavasara prognoze paredzēja, ka bezdarba līmenis 2022. gadā saglabātos 7 % līmenī salīdzinājumā ar 6,7 % 2019. gadā, pieņemot, ka politikas atbalsts netiks pārtraukts pāragri.

[40] Skatīt *ECDC Weekly Surveillance Report* (35. nedēļa), https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/weekly-surveillance-report.

Atveseļošanai galu galā būs nepieciešams, lai fiskālā politika pārietu no tādiem ārkārtas palīdzības pagaidu risinājumiem kā *SURE* uz mērķtiecīgākiem atveseļošanas pasākumiem. Komisijas fiskālajos ieteikumos 2021. gada pavasarī dalībvalstīm ieteikts 2022. gadā turpināt atbalstīt atveseļošanu, jo īpaši ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) starpniecību nolūkā veicināt investīcijas un reformas. Tas ietvertu tādas aktīvus darba tirgus politikas kā darbā pieņemšanas stimuli un atbalsts uzņēmējdarbībai, prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas un nodarbinātības dienestu sniegts lielāks atbalsts, kā rekomendēts *EASE* ieteikumā.

Tā kā instruments būs pieejams visu 2022. gadu, *SURE* var turpināt izmantot nopietnu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomikas traucējumu risināšanai. Gandrīz 6 miljardi EUR joprojām ir pieejami *SURE* ietvaros, kas ir vairāk nekā sešu dalībvalstu iesniegtie pieprasījumi pēc papildu līdzekļiem 2021. gada sākumā.

V. ZIŅOŠANAS PIENĀKUMI SASKAŅĀ AR ES *SURE* SOCIĀLĀS IETEKMES OBLIGĀCIJU SATVARU

Šis ziņojums pārsniedz *SURE* regulā noteiktos ziņošanas pienākumus, izpildot arī ziņošanas prasības saskaņā ar ES *SURE* sociālās ietekmes obligāciju satvaru[41]. Satvars nosaka, ka jāziņo par *SURE* ieņēmumu sadali, izdevumu veidu un *SURE* ietekmi. Salīdzinājumā ar pirmo pusgada ziņojumu šajā ziņojumā ir sīkāk izstrādāta būtiska informācija ieguldītājiem, piemēram, par konkrētiem veiksmes stāstiem (skatīt 1. izcēlumu) un instrumenta atbalstu guvušo darba ņēmēju un uzņēmumu sastāvu.

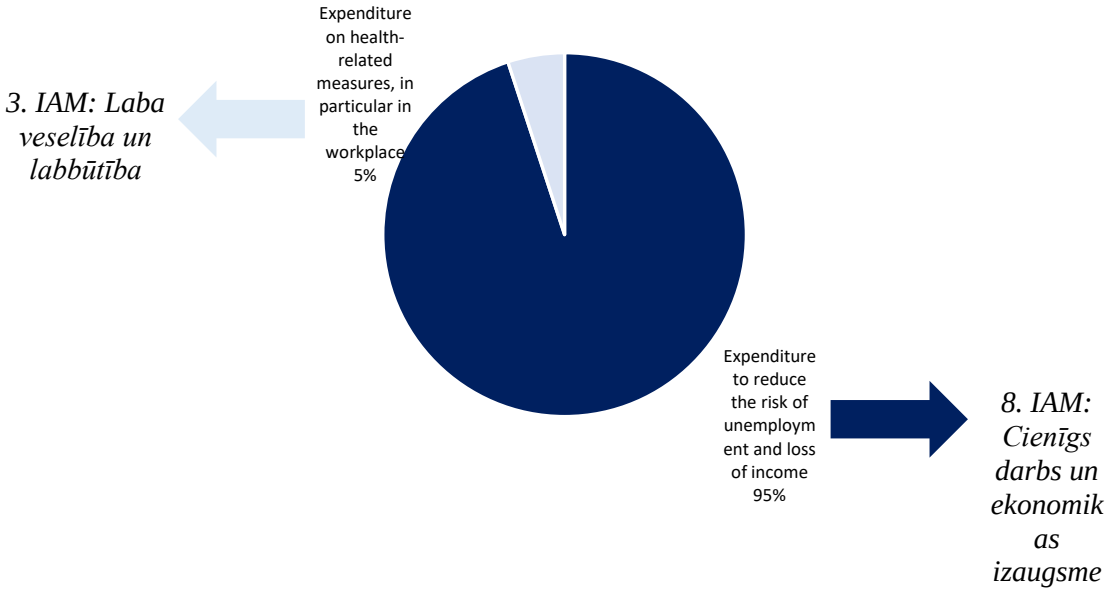
***SURE* ieņēmumu sadalījums pa saņēmējām dalībvalstīm un attiecināmu sociālo izdevumu veidiem sniegts attiecīgi 1.1. un 2.2. iedaļā.** Līdz 2021. gada augustam 95 % no piešķirtajiem 94 miljardiem EUR bija izmaksāti dalībvalstīm, un 90 % no šiem līdzekļiem jau ir iztērēti. Sniegts jauns izdevumu sadalījums pa saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem.

***SURE* publiskie izdevumi ir arī labi saskaņoti ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM).** Paši būtiskākie no tiem ir 3. IAM (Laba veselība un labbūtība) un 8. IAM (Cienīgs darbs un ekonomikas izaugsme). 12. diagrammā sniegts *SURE* publisko izdevumu sadalījums pa attiecināmiem sociālajiem izdevumiem, kā aprakstīts sociālās ietekmes obligāciju satvarā: 95 % tērē bezdarba riska un ienākumu zuduma mazināšanai, savukārt 5 % — ar veselību saistītiem pasākumiem. Minētās kategorijas ir tuvas 3. un 8. IAM, kā attēlots 12. diagrammā.

Par *SURE* ietekmi ziņots 2.3. un 3.1. iedaļā. Aplēstais *SURE* atbalstīto cilvēku un uzņēmumu skaits 2020. gadā ir pieaudzis kopš pirmā *SURE* ziņojuma sagatavošanas atjauninātu un uzlabotu dalībvalstu ziņojumu dēļ. *SURE* palīdzēja aizsargāt gandrīz 1,5 miljonus darbvietu, kuras tika saglabātas 2020. gadā, kā atspoguļots 3.1. iedaļā. Tāpat aplēsts, ka dalībvalstis ietaupījušas 8,2 miljardus EUR uz procentu maksājumiem.

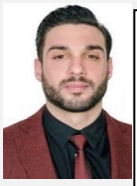
[41] ES *SURE* sociālās ietekmes obligāciju satvars nosaka standartu, kurš ieguldītājiem nodrošina pārliecību, ka šajā satvarā emitētās ES obligācijas ir saistītas ar projektiem, kuri patiesi kalpo sociāliem nolūkiem. Tādējādi satvars atbilst Starptautiskās Kapitāla tirgus apvienības sociālās ietekmes obligāciju principiem.

12. diagramma. Sociālās ietekmes obligāciju satvars un IAM kartēšana



1. izcēlums. *SURE* veiksmes stāsti[42]

Valstu izdevumi saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem ar *SURE* atbalstu ir palīdzējuši maziem uzņēmumiem un uzņēmējiem visā ES. Šajā izcēlumā aprakstīti divi individuāli veiksmes stāsti.



Grieķija

Dimitris Kapotanasis ir sporta zāles īpašnieks no Peramas, kas atrodas netālu no Atēnām. Viņam — tāpat kā daudziem citiem fitnesa nozarē nodarbinātajiem — koronavīrusa krīze ir bijis ārkārtīgi grūts laiks. Sporta zāles ir slēgtas, jo pastāv risks, ka tās varētu kļūt par vīrusa pārneses "karstajiem punktiem", un to īpašnieki, darbinieki un treneri uz laiku ir palikuši bez darba.

"Sporta zāles Grieķijā ir viena no nozarēm, kura izjūt smagas finansiālas sekas, ņemot vērā, ka to īpašniekiem kopš 2020. gada februāra nav bijuši nekādi ieņēmumi."

Pateicoties valsts ārkārtas pasākumiem, kas atbalstīti *SURE* programmas ietvaros, sporta zāļu darbinieki saņēmuši īpašu pabalstu, un viņu sociālā nodrošinājuma iemaksas ir veiktas par laikposmu, kurā viņiem nebija darba. Savukārt īpašniekiem kā Dimitrim un daudziem citiem, piemēram, Kleantim Varelam no Megaras un Giorgosam Ksirosam no Atēnām piešķirts atbrīvojums no īres, nodokļu un apdrošināšanas maksājumiem un aizdevumu saistībām.

ES finansiālais atbalsts ir palīdzējis daudziem Grieķijas sporta centriem pārvarēt krīzi, un Dimitrim tā ir gaisma tuneļa galā. Grieķijas fitnesa centru asociācijas ģenerālsekretārs Doross Kleovoulou arī ir apmierināts ar *SURE* programmu. Viņaprāt, daudzi to ir atzinīgi novērtējuši šajā grūtajā laikā.

"Dažādi atbalsta pasākumi ir palīdzējuši izdzīvot fitnesa nozarei, kuru krīze ir smagi skārusi un



Itālija

Šis ir Bruno Džili. Viņš vada uzņēmumu *Termomacchine*, kas atrodas Turīnā un specializējas tādu apkures sistēmu izstrādē, būvniecībā un pārdošanā, kuras darbojas, izmantojot elektromagnētisko indukciju — tas ir process, kurā magnētiskā lauka ietekmē rodas elektriskā strāva.

Termomacchine, kas dibināts 1976. gadā kā ģimenes uzņēmums, nekad iepriekš nav bijis nepieciešams valdības atbalsts darbības turpināšanai. Tomēr koronavīrusa krīze visu mainīja.

"Pandēmijas dēļ pasūtījumu apjoms strauji kritās. Ciktāl runa ir par lieliem pasūtījumiem, tie 2020. gada martā tika apturēti".

Par laimi, uzņēmums ir saņēmis valsts atbalstu darbinieku algu izmaksāšanai, lai gan darbaspēks joprojām strādā ar jaudu, kas ir tikai aptuveni 40 % no pilnas jaudas. Bruno ir skaidrs, ka ES atbalsts krīzes laikā ir bijis nenovērtējams.

"Esam pārliecināti, ka bez šāda veida palīdzības valsts nebūtu varējusi uzņēmumiem un strādājošajiem sniegt tādu atbalstu, kāds līdz šim bijis pieejams."

[42] Citus *SURE* veiksmes stāstus skatīt: https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe/recovery-coronavirus-success-stories/jobs-and-economy/shoring-up-economy-across-EU_lv.

PIELIKUMI

1. pielikums. Sīkāka informācija par valstu pasākumiem

A1. tabula. Saīsināta darbalaika shēmu (SDLS) vai algas subsīdijas izmaiņas *SURE* valstīs

Valsts	Veids	Turpinās /neturpinās	(Plānotais) beigu datums	+ / – / = Devīgums
Beļģija	SDLS	Turpinās	2021. gada 30. septembris	=
Bulgārija	SDLS	Turpinās	2021. gada 31. jūlijs	–
Horvātija	SDLS	Turpinās	2021. gada 31. decembris	–
Kipra	SDLS	Turpinās	2021. gada oktobris	+
Čehija	SDLS	Beigusies	2021. gada jūnijs (galvenā shēma) / 2021. gada oktobris (noteikumi saistībā ar strādājošajiem karantīnā). Papildus pieņemts likums par jaunu pastāvīgu SDLS, kuru iespējams izmantot ārkārtas situācijās.	+
Igaunija	SDLS	Beigusies	2021. gada maijs	–
Grieķija	SDLS	Turpinās	2021. gada 31. septembris	–
Īrija	Algas subsīdija	Turpinās[43]	2021. gada 31. decembris	+
Itālija	SDLS	Turpinās	2021. gada 1. jūlijs (parastā shēma) / 2021. gada 31. decembris (uzņēmumi, kuri nekvalificējas parastajai shēmai vai jau ir pilnīgi izmantojuši ar to saistītās tiesības).	–
Latvija	SDLS	Beigusies	2021. gada jūnijs	+
Lietuva	SDLS	Turpinās	2021. gada 31. augusts	+
Malta	Algas subsīdija	Turpinās	2021. gada 31. decembris	–
Polija	SDLS	Beigusies	2021. gada 30. jūnijs	+
Portugāle	SDLS	Turpinās	Tā mēneša beigas, kurā joprojām ir spēkā pasākumi, kas ierobežo saimniecisko darbību Covid-19 pandēmijas kontekstā saskaņā ar likumdošanas vai administratīvu lēmumu.	+
Rumānija	SDLS	Turpinās	3 mēneši pēc trauksmes stāvokļa (kuru katru mēnesi pagarina — pašlaik līdz 2021. gada 12. septembrim) atcelšanas.	=
Slovākija	SDLS	Turpinās	2021. gada decembris	+
Slovēnija	SDLS	Turpinās	2021. gada 30. septembris	=
Spānija	SDLS	Turpinās	2021. gada 30. septembris	+

Piezīme: SDLS devīguma nominālvērtību izvērtē pēc juridiskajām izmaiņām aptvērumā un ienākumu atbalsta līmenī.

[43] Kopš 2020. gada 1. septembra Īrijas algas subsīdijas shēma turpinās, taču ar atšķirīgiem nosacījumiem nekā *SURE* atbalstītajā shēmā.

2. pielikums. Sīkāka informācija par *SURE* darījumiem un līdzekļu izmaksām

A2. tabula. Svarīgākā statistika par ES *SURE* aizņēmumu darījumiem (EUR)

	***SURE* Nr. 5**	***SURE* Nr. 6**		***SURE* Nr. 7**	
Laidiens	15 gadi	5 gadi	25 gadi	8 gadi	25 gadi
Obligācijas lielums	9 mljrd.	8 mljrd.	5 mljrd.	8,137 mljrd.	6 mljrd.
Ienesīgums	0,228 %	–0,488 %	0,476 %	0,019 %	0,757 %
Starpība	MS-4 bāzes punkti	MS-14 bāzes punkti	MS+1 bāzes punkts	MS-2 bāzes punkti	MS+17 bāzes punkti
Starpība pret *Bund* (bāzes punkti)	33,4	20	34,4	31,5	40,6
Starpība pret *OAT* (bāzes punkti)	–2,6	3,1	-11	-1,2	-21
Jaunas emisijas koncesija	2	1,5 bāzes punkti	1,5 bāzes punkti	2 bāzes punkti	2,5 bāzes punkti
Kopējais ieguldītāju pieprasījums	86 mljrd.	46,5 mljrd.	40 mljrd.	51,2 mljrd.	37,5 mljrd.

Piezīme: šī statistika attiecas uz Komisijas aizņēmumiem Savienības vārdā. Jaunas emisijas koncesija apzīmē prēmiju, kas izmaksāta ieguldītājiem, kuri pērk no jauna emitētas obligācijas ar lielāku starpību, nekā atbilstīgas obligācijas varētu tikt tirgotas sekundārajā tirgū.

A3. tabula. Līdzekļu izmaksa dalībvalstīm saskaņā ar *SURE* (miljardi EUR)

Valsts	**Kopējā aizdevuma summa**	**1. ES *SURE* emisija Darījums: 20.10.2020. Izmaksa: 27.10.2020.**			**2. ES *SURE* emisija Darījums: 10.11.2020. Izmaksa: 17.11.2020.**			**3. ES *SURE* emisija Darījums: 24.11.2020. Izmaksa: 01.12.2020.**	**4. ES *SURE* emisija Darījums: 26.01.2021. Izmaksa: 02.02.2021.**			**5. ES *SURE* emisija Darījums: 09.03.2021. Izmaksa: 16.03.2021.**	**6. ES *SURE* emisija Darījums: 23.03.2021. Izmaksa: 30.03.2021.**			**7. ES *SURE* emisija Darījums: 18.05.2021. Izmaksa: 25.05.2021.**			**Izmaksa kopā**	**% no kopumā pieprasītajiem līdzekļiem**	**Vid. termiņš**
		10 g.	**20 g.**	**Kopā**	**5 g.**	**30 g.**	**Kopā**	**15 g.**	**7 g.**	**30 g.**	**Kopā**	**15 g.**	**5 g.**	**25 g.**	**Kopā**	**8 g.**	**25,6 g.**	**Kopā**			
Beļģija	8,2							**2,0**	1,3	0,7	**2,0**		1,3	0,9	**2,2**	1,1	0,9	**2,0**	**8,2**	**100,0 %**	**14,7**
Bulgārija	0,5															0,3	0,2	**0,5**	**0,5**	**100,0 %**	**15,0**
Horvātija	1,0				0,3	0,2	**0,5**					**0,5**							**1,0**	**100,0 %**	**14,3**
Kipra	0,6				0,2	0,1	**0,3**		0,2	0,1	**0,2**					0,1	0,0	**0,1**	**0,6**	**100,0 %**	**14,7**
Čehija	2,0											**1,0**	1,0		**1,0**				**2,0**	**100,0 %**	**10,1**
Igaunija	0,2															0,1	0,1	**0,2**	**0,2**	**100,0 %**	**15,0**
Grieķija	5,3				1,0	1,0	**2,0**		0,7		**0,7**					1,6	0,9	**2,5**	**5,3**	**100,0 %**	**14,5**
Ungārija	0,5							**0,2**	0,2	0,1	**0,3**								**0,5**	**100,0%**	**14,7**
Īrija	2,5												1,3	1,2	**2,5**				**2,5**	**100,0 %**	**14,7**
Itālija	27,4	5,5	4,5	**10,0**	3,1	3,4	**6,5**		4,5		**4,5**	**3,9**	0,7	1,2	**1,9**		0,8	**0,8**	**27,4**	**100,0 %**	**14,8**
Latvija	0,3				0,1	0,0	**0,1**		0,0	0,0	**0,1**					0,1	0,0	**0,1**	**0,3**	**100,0 %**	**14,6**
Lietuva	1,0				0,2	0,1	**0,3**					**0,3**				0,2	0,2	**0,4**	**1,0**	**100,0 %**	**14,7**
Malta	0,4				0,1	0,0	**0,1**					**0,1**				0,1	0,1	**0,2**	**0,4**	**100,0 %**	**14,6**
Polija	11,2	1,0	0,0	**1,0**					2,6	1,7	**4,3**		1,4		**1,4**	1,1	0,5	**1,6**	**8,2**	**73,3 %**	**13,0**
Portugāle	5,9							**3,0**								1,5	0,9	**2,4**	**5,4**	**91,2 %**	**14,6**
Rumānija	4,1							**3,0**											**3,0**	**73,2 %**	**14,6**
Slovākija	0,6							**0,3**				**0,3**							**0,6**	**100,0 %**	**14,9**
Slovēnija	1,1				0,2	0,0	**0,2**		0,5	0,4	**0,9**								**1,1**	**100,0 %**	**14,8**
Spānija	21,3	3,5	2,5	**6,0**	2,9	1,2	**4,0**			1,0	**1,0**	**2,9**	2,4	1,7	**4,1**	1,9	1,4	**3,4**	**21,3**	**100,0 %**	**14,7**
Kopā	**94,3**	10,0	7,0	**17,0**	8,0	6,0	**14,0**	**8,5**	10,0	4,0	**14,0**	**9,0**	8,0	5,0	**13,0**	8,1	6,0	**14,1**	**89,6**	**95,1 %**	**14,5**